

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel a Kiadja A NAP Ujságyállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, 1907 OKTÓBER 24 49. szám

A HIR 49-ik száma:

Áll vagy bukik

a kormány. Folyton ezt hangoztatják miniszterek és államtitkárok. Unják már a terrort

Apponyi bankkormányzó

Egyelőre csak emlegetik. Ő volna Bilinszky utóda

Szaporodnak az igazi 48-asok

Pilisy már kilépett. Jönnek a többiek

Jobban van a király

Ma is sétált és dolgozott. Holnap misét hallgat

Tüntetés Apponyi ellen

A nagyváradai jogakadémián zajos ifjusági gyűlés volt. Elitelték a reakciót

Koalíciós konc a Tiszáknak

Egy milliós földvásár panamája

A tüdővész új széruma

Magyar orvos találta föl. Szenzációs kísérleteket tett. A súlyos betegek is meggyógyultak

BJÖRNSSON, a tótok vezére

Csehek magyargyalázó levelet írtak neki

A BABONA HIÉNÁI

Kártya és kuruzslás Budapesten

Ötszáz család hajlék nélkül

Milliók a lángokban

Kilenc riport

Távirat. — Telefon

Függetlenségiék maradunk!

Irta: Dr. NAGY GYÖRGY

Egyre erősebbé lesz a zugás. Haragosabb a tiltakozás. Nem kell a kiegyezés!

Örök igazságot hirdet Dante, hogy nincs nagyobb bánat, mint a boldog időre visszaemlékezni a szomorúság napjaiban. Emlékezünk! A nemzeti ellentállás ragyogó dicsőségű napjaira. Csüggedés nélkül vívtuk a harcot! Tele volt a szívünk hittel, reménnyel. Nem riasztott vissza a megvillanó szurony. Fény sugárzott felénk a börtönök sötétjéből. Szívünk verése riadót dobolt. Vezéreink magasra tartották a zászlót. És mi mindnyájan mentünk utánuk: előre!

És most? ... Félénk tekintetű sereg állja körül a vezéreket. Minden katona mellett mintha két ör lenne. Két zordonarcu, hidegszívű ör. A Csüggedés és a Kishitűség. Ezek ügyeinek arra, hogy a levertség bus birodalmából egy-egy harcos át ne mehessen az új csata új mezőjére. Mondják, hogy a sorok között láthatatlanul ott jár, ott mozog egy harmadik ör is. Sima szavu, nesztelen lépésű. Az Érdek. Én nem tudom. Nem láttam. Senkit nem gyanúsítok. Mig az ellenkezőjéről meg nem győződöm, feltételezem, hogy a mai közélet munkásait cselekedetükben nemes, önzetlen, eszményi szempontok irányítják. Jaj lenne, ha csalódnék! Kegyetlen, könyörtelen ellensége lennék annak, ki a maga kised haszna szerint gyümölcsöztetné elveit. Nemes, nagyszerű, tiszta fegyverű harcra vágyom. Az elvek, — a meggyőződések harcára. Harcra, melyben az igazság győz! Melyben a nemzet akarata diadalmaskodik! Az az akarat, mely a függetlenségi pártot ajándékozta meg bizalmával. Azt a pártot, mely zászlójára a szabad, független, önálló Magyarország megteremtését írta!

Én ez alá a zászló alá esküdtem. Hitből, meggyőződésből. Holtig kitartok mellette. A gyermekévek legszebb emléke, az ifjúkor csodaszép álmái, a férfiúnak akarata ehhez a zászlóhoz fűznek. Soha el nem hagytam. Mással fel nem cseréltem.

Ez alatt a zászló alatt nem szabad a kvóta emeléséről, a közös bank szabadsalmának meghosszabbításáról még beszélni sem. Aki beszélni akar, tegye le előbb kezéből a zászlót. Vagy álljon el alóla.

A kvótafelemelésnek a politikai helyzet kényszerével való indokolását nem

fogadom el. Igazhívó kényszerből sem káromolja az Istent. Megköveztetni magát vagy keresztben vérzik el, de nem tagadja meg istenét. Kossuth Lajosnak hű katonája kényszerből sem káromolhatja az anyyi könnyel megáldott, oly sok vérrrel megszentelt függetlenségi eszmét. A mostani kiegyezésnek megszavazása valóságos káromlás lenne. Az elhangzó „igen“ megtörése lenne a hűségnek, megszegése az eskünek! A hatvanheteseknek, a politikai pogányoknak diadalát jelentené. Fekete, szomorú diadalt!

Lehet valaki jó hazafi, ha nem is hive a függetlenségi eszmének. A pogányok között is akad jó ember! Lehet, hogy valaki önhibáján kívül nem ismerte föl az eszme varázsát. Mesterségesen elzárták előle az eszméből kisugárzó meleget, a kiragyogó fényt. Lehet. Az ilyen politikus hive lehet a közösbankos, felemelt kvótájú kiegyezésnek. Aki a madárdalos, ezervirágú rétet sosem látta, annak vágyát kielégítheti a kávéházak ugynevezett „kert“-je is. Sőt boldoggá is teheti! A szabad természetben képzeletét. Tavasz eljövételéről, nyár virulásáról álmodozhatik. Neki való tavaszról, hozzáillő virulásról!

De csufság lenne az ezerpompájú, igaz virágokhoz szokott embertől kívánni, hogy elégedjék meg a kávéházi kertek csinált virágaival, a nagy, hatalmas, diadalmas élet helyett, annak erőtlén utánzatával. Sohasem!

Vérbeli függetlenségi politikus nem elégedhetik meg azzal a kiegyezéssel, mely eszméinek romjaiból van felépítve. Nekünk a romok is szentek. Öseinknek vére, a mi könnyünk tapad hozzá. Meg fogjuk menteni e romokat! Nem félünk, hogy kevesen vállalkoznak erre a munkára. Velünk lesz az igazság. A multnak kegyelete. A jövőnek reménye!

Megmentjük e romokat. E romokhoz van kötve a függetlenségi párt politikai becsülete. Ha egy világ omlik össze, akkor sem tágitunk. Ha a pusztulás van homlokunkra vésve, hát elpusztulunk. De dicsőségesen!

Megmentjük e romokat! Ezekből kell felépíteni a független Magyarország templomának oltárát! Áldott, ki részt vehet az építésben!

Fenyeget az obstrukció!

Remeg a kormány Féltik a bársonyszéket
Lakat Polónyi szájára Fekete vasárnap
Mindennap egy bucsulevél!

A kiegyezés és a magasabb kvóta a politikai diskusziók tárgya. Képviselőházban, kaszinókban, klubokban egyébről se esik szó; és ez érthető, mert soha olyan silány kiegyezés nem került még a parlament elé, mint az, melynek *Wekerle* Sándor az apja. E gyatra, Magyarország nagy közgazdasági és állami érdekeit mélyen sértő kiegyezés érdekében a legköszömbesebb puhitást viszik véghez. Akinél szép szóval nem boldogulnak, megfenyegetik, hogy haj lesz a mandátum körül, ha ez se használ, sor kerül a nagy ágyura: vannak áldozatok, miktől a kormány nem riad vissza. De sok-sok esetben ez is hiábavaló. A függetlenségi pártból való kilépések áradatát nem tudják megállítani. Ma kilépett a függetlenségi pártból *Pilisy* István képviselő, követni fogják példáját: *Endrey* Gyula, *Thorotzkay* Viktor báró, *Thaly* Ferenc és mások. A régi negyvennyolcas képviselők mind elhagyni készülnek a tanyát, az új függetlenségi, a hatvanhetesekből az egyennyolcasokká vedlett, nagyhangú, törtető ifjú óriások maradtak *Kossuth* Ferenc táborában.

A függetlenségi pártnak a kiegyezésben való végleges állásfoglalását nagyon halogatják. Talán csak két hét múlva vetik föl a pártkérdést. Ennek az a magyarázata, hogy a pártvezetőség fél a tömeges szecessziótól, a mi egy csapásra lehetetlenné tenné a kormány helyzetét. A sok ürömben az este egy kis öröm is cseppent. Szabó István, a győrszigeti képviselő, levelet küldött *Kossuth*hoz, megnyugtatta őt, hogy eszéágában sincs kilépni, tüskön-bokron követi. Boldog kormány, boldog függetlenségi párt: Szabó Istvánt a magáénak vallhatja...

A 48-as Lloyd-klubból Nem enged a kormány!

A függetlenségi pártkörben ma *Günther* Antal képviselte a kormányt. Épp úgy, mint tegnap *Apponyi*, viceekkel tartotta a képviselőket, kik nagyon el vannak szontyolodva a kerületekből kapott kedvezőtlen hírek miatt. Gróf *Apponyi* nem jelent meg a körben, mert látja, hogy a közös bank mellett amugy se tud eredményesen kapacitálni. Érdekes kombináció kering pár nap óta a politikusok között: azt a képtelenséget terjesztik, gróf *Apponyi* Albert az Osztrák-Magyar Bank kormányzói állására pályázna. Erről természetesen szó sincs, de jellemző, hogy fölmerült.

Kossuth beteg, ágyban fekszik, megjelent hát helyette a körben *Szterényi* József államtitkár. *Holló* Lajossal beszélgetett sokáig az államtitkár. Azt hiszik, hogy *Kossuth* Ferencetől hozott üzenetet *Holló* számára, mert ő képviseli azokat, kik a bank-kérdésben megnyugtató formulát követelnek. Ezek a képviselők hangoztatják, hogy a kiegyezést csak úgy szavazzák meg, ha 1910-re felállítják a magyar jegybankot. De abba nem akarnak belemenni, hogy előbb intézzék el a kiegyezést, emeljük föl a kvótát és aztán tárgyaljanak a bankról. Nincs bizalom!

A kabinet tagjai és az államtitkárok ezzel szemben azt vitatják, hogy a kiegyezésnek érintetlenül kell keresztülmenni, abból egy jöttát se engednek.

— A kormány ezzel áll vagy bukik! — hangoztatják unos-untalan.

Azok a képviselők, kik a függetlenségi párt-

klubot otthagyni készülnek, már nem is járnak föl a körbe. Nehányan megirták már kilépő-leveletüket, de csak a jövő héten küldik el, mert a vasárnap — azt hiszik — fordulót hoz a válságban. E napon ugyanis sok függetlenségi képviselő megy a kerületébe beszámolóra és csak aztán következnek a kilépések. *Olay* Lajos megszavazza a kiegyezést, mert választóitól szabad kezet kapott, de sokan vannak még, kik se jobbra, se balra nem döntöttek.

Ujabb kilépés a 48-as Kormánypartból

A kvótaemelő függetlenségi pártból megint kilépett egy elvhü, igazán tiszta függetlenségi képviselő: *Pilisy* István, kit a krassói kerület választói küldtek a parlamentbe. Egészen váratlanul jött ez a kilépés, mert *Pilisy* eszű ember, kerüli a föltűnést. Levele, amelyet *Kossuth* Ferenchez intézett, így szól:

Nagyméltóságú Elnök ur!

Tisztelettel bejelentem, hogy az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkör tagjai sorából kilépek. Nem tudom választóimnak tett ígéretemet megszegni s nem tudom függetlenségi elveim teljes feladásával a már-már megsemmisült 67-es pártot újból nyakunkra élesíteni.

A helyzet nehézségeit ismerem és ezért kész lettem volna a kiegyezési törvényjavaslatot minden hibája dacára megszavazni, ha ahhoz a kvóta felemelésének kötelezettsége érvényességi feltételül nem kapcsolódik, de ezzel a merőben közjogellenes, veszedelmes és káros feltétellel annak megszavazását lelkiismeretem nem engedi.

Sen a kvóta, sem a bankjegyügy nem tartozik a kiegyezéshez. A kvótának bekapcsolása és a bankjegyben tett deklaráció nem egyebek, mint osztrák célnak eszközei a közös bankszabadalomnak 1910-en és a vámközösségnek 1917-en teli biztosítására és pedig főleg azzal, hogy a függetlenségi pártot lejárattva, a közös jegybank és közös vámterület híveit juttassák többségre.

De a közjogi sérelemtől eltekintve, a kvóta emelése igazságtalan mindaddig, míg az ország teherviselési képessége nem emelkedik. Első lépés erre az önálló jegybank felállítása. Mindaddig tehát, amíg önálló jegybankunk nincs, vagy legalább a közös bankszabadalom végérvényesen felmondva nincs, függetlenségi ember a kvóta emelésébe bele nem mehet.

Ha ő felsége tíz éven át megállapíthatta a kvótát, megteheti azt még egy évre s törvényhozás útján akkor rendezzük, amikor a bankkérdést is megoldhatjuk. Akkor lehet érdekkiegyenlítésről, azaz magyar nemzeti bank létesítéséről és (amíg közös ügyeink lesznek) kvótaemeléséről szó. A kiegyezés közjogi vívmányait sem becsülöm sokra, amikor az 1899 : XXXI. t.-c. ellenére a vámközösségnek további tíz évre való fenntartásával és bekapcsolásával jelentékeny közjogi sérelmet szenvedünk.

Ezeket eltekintve, nem maradhattam a pártkör tagja azért sem, mert a tények bebizonyították azt a régi véleményemet, hogy téllenségre és csakis a kész dolgok megszavazására kárhoztatott az a párt, melynek elnöke — legyen ő bármily nagytudású és lelkes hazafi — egyszerűsmind miniszteri tárcát is vállal. A magyar miniszterek Béccsel szemben erőtlenség, ha nincs egy tetterős pártjuk vagy ellenzékük.

Nagyméltóságod iránti mély tisztelem kifejezésével vagyok

Budapest, 1907. október 23-án.

Dr. Pilisy István
a krassói kerület
országgyűlési képviselője.

Pilisy levelének őszinte, komoly hangja bizonyára élénk visszhangot fog kelteni országszerte. Mert fején találta a szöveget: megmondja, hogy az a politika, melyet most csinálnak, a függetlenségi párt lejáratására vezet. Sőt talán egyenesen azt célozza. Ilyen pártot, ilyen politikát becsületes függetlenségi embernek követnie nem szabad!

Polónyit leintették! Közeledik a nagy pör

A kiegyezés miatt támadt bonyodalmak körül minden áron szerepet keres magának *Polónyi* Géza. Ő, aki a legsötétebb zavarosból halászta ki egész karrierjét, most is a politikai élet forrongását akarja fölhasználni arra, hogy halottaitól föltámadjon. Mindennütt jelen van, föltolakszik, nyilvánosan és titokban, nagyképpuskodik és ezzel a tolatkodó magatartásával azt akarja elérni, hogy kénytelen legyen vele számolni a függetlenségi párt is, a kormány is. De ma már senki sincs, kire hatást gyakorolna *Polónyi* Géza politikai szélhámossága és az a viharokban gazdag mult, amelyben minden föltalálható, csak a hazának önzetlen és becsületes szolgálata nem. Az utóbbi hetek kavargásai elhózták ma a Házbá a politikai élet halottját. Délelőtt is megjelent és előbb cinkostársával, *Supilóval* tárgyalta, majd kinyújtotta kezét és hízelve intett a fiataloknak:

— Fiúk, itt vagyok. *Beleköpünk a tálba!*

A nemzetárulás miatt elégedetlen, fiatal kurucok beszélgetésbe bocsátkoztak vele és *Polónyi* lázító hangon magyarázta, mit ért ő a tálbaköpés alatt s milyen kötelességei vannak a függetlenségieknek az elvárulók-kal szemben.

Később eltávozott és egyszerre csak nem volt található. Ugyanakkor *Wekerle* is hiába kereste a székesfőváros polgármestere, ki beszélni akart a miniszterelnökkel. Az újságírók kifürkészték, hogy *Wekerle* és *Polónyi* szépen kettesben együtt vannak az elnöki szobában. A polgármester nem győzte kívánni a miniszterelnököt, aki körülbelül két órai tanácskozás után bocsátotta szabadjára *Polónyit*. Azonban most már kezves bárány volt az ex-miniszter és hazaftias aggodalmaira (!) hivatkozva, arra bírta a függetlenségi képviselőket, hogy a nehéz időben ne hagyják cserben a kormányt. Ennek a hirtelen visszaközösítésnek pedig az a magyarázata, hogy *Wekerle* ráijesztett *Polónyira*, akinek a pöré most került tárgyalásra. A miniszterelnök nyomatékosan figyelmeztette *Polónyit* annak a következményeire, ha most, közvellenül a pörének tárgyalása előtt szereplésévéval kellemetlenséget csinál. Ez hatott. *Polónyi* csak akkor hallgat el, mikor már torkán érzi a kést.

Nem kell a kvótaemelés

Napról-napra nő ama függetlenségi képviselők száma, kiket elkeserít a kiegyezési szélhámosság és az ezzel kapcsolatos kvótaemelés. Hogy a kilépők eddig csupán hatan vannak, nem jelenti azt, hogy többen nem lesznek. Várják, hogy pártkérdéssé tegyék a dolgot s akkor aztán megindul a lavina. Egy jól beavatott, előkelő 48-as képviselő *hetvenre* teszi azok számát, kik a Royal-klubot el fogják hagyni, hogy külön párttá tömörüljenek. Ki fog lépni a függetlenségi pártból *Szentes* képviselője, *Molnár* Jenő, valamint *Sümeji* Vilmos. Mindketten kötelező nyilatkozatot tettek erre. *Gyarmathy* Dezső, Székelykeresztúr képviselője is elítéli a kiegyezést.

— Nem bízom én sem a vezérekben, sem a közkatonaikban többé — mondta *A Nap* munkatársának. — Akik kiléptek, jól tették, meg kell menteni az országot a veszedelemtől. Nem bírja a népünk a kvótaemelést. Engem nagyon elkedvetlenítenek ezek a dolgok. Már azzal a gondlattal foglalkozom, hogy lemondok a mandátumomról. Inkább itt hagyom a Házat, de a kiegyezést nem szavazom meg.

A székely képviselők körében különben, hír szerint, külön akció készül. Együttesen akarnak kilépni. Erdélyben általában igen súlyosan itélik meg a helyzetet. *Nagy* György kerületében módfelett örülnek, hogy képviselőjük bucsút mondott a mameluk-hadnak. Ma feljött a fővárosba *Cseh* Vilmos, *Nagy* György pártelnöke s a választók nevében, nagy társaság előtt, így üdvözölte:

— Élőszóval is üdvözölni akarom a képviselőnket. Mi büszkék vagyunk a mi kuruc képviselőnkre, helyeseljük és örömmel üdvözöljük az elhatározásodat. Három székely kerületet szereztél meg a negyvennyolcnak, te nem állhatsz az árulók közé....

Nagy György közelebb nyílt levelet fog intézni választóihoz és bővebben fogja megokolni elhatározását.

Lesz-e obstrukció?

A kiegyezés képviselőházi tárgyalására csak hetek múlva kerül sor. Most a bizottságokban fogják a kérdést elbírálni, de ettől se Wekerle, se a szakminiszterek: Kossuth és Darányi nem tartanak. Az összes bizottságokat, de legkivált a pénzügyit s a közgazdaságit úgy alakították meg, hogy semmi nehézség ne támadhasson. Olyan „gutgesintt”, hárompróbas mamelukok kerültek a fontos bizottságba, kik mindent megszavaznak, mindent, amit Wekerle és Kossuth Ferenc kér. A Ház előbb letárgyalja az alkotmánybiztosítékokat, a közszénbányák vásárlásáról szóló javaslatot, az autonóm vámtarifát és csak azután kerül a sor a kiegyezésre. Vajjon meg fogják-e obstrukálni ezt a gyalázatos vámszerződést és a kvótaemelését az alakulóban levő ellenzék tagjai, — még nem lehet tudni. Talán igen. De az máris bizonyos, hogy nagy és mélyreható vita fog megindulni a kiegyezés ellen. E vitában részt vesznek: *Eötvös Károly, Henlaller Lajos, Vázsonyi Vilmos, Bánffy Dezső báró, Barta Ödön, Lengyel Zoltán, Nagy György, Molnár Jenő, Bródy Ernő, Szász József, Gál András, Dobrosszláv Péter* és mások.

Etetik a Tisza-unokákat

A nemzeti kormány a közpénzekből meg akarja venni Tisza Kálmán özvegyének egyik birtokát kétszeres áron. A földvásár közönséges politikai panama, amely egy millióba kerül. Már a törvényjavaslat is készen van

Kétmillió az Ormos-pusztáért!

A politika legmélyebb titkainak ismerői is érthetetlennek tartják, hogyan férhetnek meg — kivált az utóbbi időben — olyan krisztusi békeességben egymás mellett gróf Tisza István és a nemzeti kormány. A geszti remete, valahányszor csak újabban megjelent a fórumon, a legkonciliánsabb hangon nyilatkozott a kormány politikájáról és a kabinet hatvanhetes tagjai is megragadtak minden alkalmat, hogy Tiszának ezt a kedves udvariasságát viszonzák. Kiderült most, hogy az erkölcsstelen politikai udvariasságok mögött még erkölcsstelenebb panama rejlik. A darabontok híres erdővásárlásai óta nem történt vakmerőbb merénylet az állam pénze ellen, mint amilyent most a koalíció-kormány tervez, hogy táplálja az elszegényedett Tisza-sarjakat.

Már a törvényjavaslat is készül arról a milliós földvásárlásról, amelylyel a kormány meg akarja szerezni a Borsodmegyében fekvő ezerholdas Ormos-pusztát. Ez a hatalmas földterület Tisza Paula néhai férjének és gróf Tisza István volt sógorának: báró Radványi Bélának tulajdona volt, aki *kév év előtt olyan zilált anyagi viszonyok között hunyt el*, hogy még a miskolci fűszerezésnél csinált adósságait is Tisza István fizette ki. Tisza százazekat költött az adósságok rendezésére, de a hivatásokat így sem lehetett megmenteni az árveréstől. Az Ormos-pusztát is, amelyről most szó van, *árverésen vette meg özvegy Tisza Kálmánné kilencszáz ezer koronáért* unokái: a báró gyermekei részére, de a birtokon máris túl akar adni, éppen kétszeres áron, mint ahogy vásárolta. Tisza Kálmán özvegye a nemzeti kormányban fogott baleket ehhez a kitünő üzlethez.

Az Ormos-pusztának, amely Borsodnak egyik legelhagyottabb, vasut nélkül való vidékén fekszik, az a híre, hogy *köszén található alatta*, ami most tudvalevően keresett jószág. Az állam a diósgyőri és Krassó-szörénymegyei vasművek szénszükségletét akarja az Ormos-pusztáról ellátni, ami persze csak úgy volna lehetséges, ha előbb megkeresnék a szenet, aztán a bányát *horribilis áldozatokkal* üzembe helyez-

nék. Ha mindezen túl volnának, akkor is csak a diósgyőri vasművek táplálásáról lehetne szó, mert a Krassómegyébe való szállítás rengeteg pénzbe kerül.

A kormány holdanként 900 koronával akarja fizetni a Tiszák földjét, ami azon a vidéken képtelenül nagy ár. Az erkölcsstelen tendencia nem kétséges: ugyancsak Borsodban háromszor akkora területet lehet kapni sokkal olcsóbb áron. A *szendrői közszénbánya* ez, amely már egyszer üzemben volt. Ám — úgy látszik, — hogy a szénszükség csak kifogás. A nemzeti kormány táplálni akarja a Tisza Kálmán tönkrement unokáit, miután a nemzetárulásban olyan szépen összetalálkozott Tisza Istvánnal. A nép zsebére megy ez a bünös, könnyelmű földvásár, amelyhez nem járulhat hozzá a magyar törvényhozás. Legalább a panamák szennyveszélyeire ne kövesse a darabont hadat a nemzeti kormány, ha már kritika nélkül fogadta el és folytatja minden más politikai örökségét.

Björnson tótjai

Die Magyaren als Unterdrücker cimen újabb cikket irt Björnson ellenünk. A csehok rágalmait és hazugságait közli. Pellengérre állít bennünket a tótok miatt. A pánszlávok vezérüké teszik. Kéri, menjen Magyarországra tanulmányutra

Björnson, a kotnyeles norvég, a nemzetközi publicisztikának ez a szárnalmas vénasszonya addig hirdette a magyarok emberevő sovinizmusát, míg csakugyan elhitték neki a tótokkal cimboráló csehok, hogy itt szöröstől-bőröstől fölfalnak mindenkit, aki nem fajmagyar. A megköttyösödött skandináv költő, miután Apponyi gróffal szemben elvesztette a csatát, most segítőcsapatok után futkos lázasan. Kórikus portyázásai közben sikerült is horogra csalnia néhány pánszlávot, akik levelet irtak neki a magyar barbárságról. A levél

Die Magyaren als Unterdrücker

cimen a müncheni *Maerz* második, októberi füzetében jelent meg. Egy pillanatig sem tulajdonitunk a cseh levélgyártók mosdatlan vádaskodásának különösebb fontosságát, viszont azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a gonosz rágalmak egy előekelő német folyóirat hasábjain ékeskednek. Nem szabad tehát az európai piacra kidobott hazugságokat cáfolat nélkül hagynunk. Ez a cáfolat elsősorban a hazafias sajtó kötelessége, de meg kell szólalnia a hivatalos Magyarországnak, az államnak is. Egy okos norvég millió sláv örültet csinál, akik teletármázzák a világot a legbadaarabb ráfogásokkal. Lássuk, mit irtanak a Björnson „előkelő cseh” levelezői?

Három és fél millió tót nyög — írják — a magyar sovinizmus zsarnoksága alatt. Lebéklyózzák, kigunyolják, bebörtönzik őket, kulturájukat elrabolják. A magyar szabadságról való *hazug mesével* még mindig vakságban tartják Európát. Az elnyomottak vérszkiáltása megtörök Németország falain. A magyarok *macchiavelista raffineriával* lefoglalták a nyilvánosságot; megvásárolt újságokban dicsőítik a magyar szabadságot, de tízmillió nem magyar elnyomásról hallgatnak. Aki ismeri a magyarországi *választási parádiát*, a pandurgazdalkodást, az tudja csak megérteni, hogyan lehet 3½ millió polgárnak alig öt képviselője. De ezeket is bebörtönzik. *Markovics, Hlinka, Juriga* e szomorú nemzeti epepeia hősei. A tótság főpapjai renegetokká lettek, tanítóikat üldözik, gimnáziumukat becsukják. Az iskolákban vad erőszakkal magyarosítanak. 3—6 éves gyermekeket magyar szóra kényszerítenek. Aki tót könyvet olvas, ki-zárják. Mikor Juriga a parlamentben tót gimnáziumot kért, rákiáltottak: Kötelet nektek, nem gimnáziumot! Apponyi nem engedi meg a tanítást, ha nem magyar. A községszerveket magyarosították és tót kormánylapokban dicsérik a magyar kulturát.

Ennyi célzatos ferdítés és hazugság után orcátlanul nekirontanak a magyar állameszmének. Ugy állítják oda a külföld elé Magyarországot, mint ahol csupa elvetemült kalandor üzérkedik a szabadságideával és a kultúrával. Ime néhány szemenszedett kitétel:

Göresösen akarnak iparállamot csinálni, de nem tudják megakadályozni a nép elszegényedését. Örült va banque-játék ez, amely katasztrófához vezet. És ki a bünös? Egy eladósodott arisztokrácia, egy erkölcsileg és fizikailag tönkrement dzsentri, amely hivatalokban ül, a börzspekulánsok, jórészt zsidók, akik tulszárnyalják a sovinizmus terén renegát keresztény konkurrensüket. És mindenütt ott látjuk őket, ahol reklámmal üzletet lehet csinálni a szabadság eszméjével. A magyar állameszme iparikk lett az iparlovagok kezén és kereskednek vele az arisztokraták a szalonokban, a demagógok, a hivatalok és börzék. *Hausse-cikk* gyanánt kezelik, mert ha egyszer baisse lesz, az egész magyar *téboly-uralom kártyavára összedől*.

Végül fölhívják Björnson, menjen el Magyarországra, de inkognitó, mert különben Potemkin-falvakat és ragyogó városok délibábait mutogatnák neki. Björnsonnak egyelőre csak annyi a megjegyzése erre a levélre, hogy *mélyen megrendítette* és foglalkozni fog más vonatkozásban a közölt adatokkal. Egyébként fogadjon szót cseh-pajtásainak és jöjjön közénk, jöjjön Budapestre, esetleg Turócszentmártonba vagy Privigyére. Jöjjön, ahogy akar, inkognitóban vagy a nélkül. Biztosítjuk, a haja szála se fog meggömbülni, — mi tiszteljük az ősz bajnokokat és meglágyul a szívünk, ha velük találkozunk. Jöjjön és keresse az elnyomott tótokat. De kérjük, hogy a téli fagyok beállta előtt jöjjen, mert később csakugyan fog találni — megfagyott tótokat. És amilyen kedves ön, ezekért is Apponyit fogja okolni.

Wekerle Bécsbe megy. A *Budapesti Tudósító* jelenti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök e hét végén Bécsbe megy, ahol az 1908. évi közös költségvetés megállapítása céljából tartandó közös miniszteri értekezleten vesz részt.

A képviselőház ülése. Jelentéktelen formalitásokkal telt ki a képviselőház mai ülésének első része. Az ülés, amelyen *Justh Gyula* elnökölt, tizenegy órakor kezdődött. Az elnöki előterjesztések után együttes szavazás következett a jegyzőségre, a kvóta-felelő bizottságra és a megüresedett bizottsági tagságokra. Kellemetlen incidens történt e szavazás alatt. *Hammersberg* László jegyző olvasta a névsort; helyette *Thassy Károly* irodaigazgató dobta be az urnába az összehajtogatott szavazólapokat. *Justh Gyula* erőlyesen tiltakozott e szabálytalanság ellen, *félbeszakította a szavazást* és újat rendelt el. Negyedegy óra volt, amikor *Justh Gyula* elnök kihirdette a szavazás eredményét. *Popovics Dusán* lemondása folytán megüresedett jegyzői állásra *százhárom szavazattal* újra *Popovics Dusánt* választották meg. A kvóta-felelő bizottság tagjai lettek: gróf *Batthyány Tivadar*, *Buzáth Ferenc*, *Földes Béla*, *Mérey Lajos*, *Nagy Ferenc*, *Szabó Kálmán*, *Székely Kálmán*, *Ugron Gábor*, *Visontai Soma*, *Vrbanic Ferenc*. A bizottságokba újra beválasztották a horvátokat. A szavazás eredményének kihirdetése után megállapították, hogy a Ház legközelebbi ülése *pénteken délelőn tizenkét órakor* lesz. Az ülés végén négy interpelláció hangzott el. Ezeket más helyen közöljük.

A fumei kikötő fejlesztése. A fumei kikötő és állomás teljesítő képességének fokozása céljából fontos szaktanácskozás volt tegnap a kereskedelmi miniszteriumban. A kikötőben állandóan forgalmi zavarok vannak, amelyeket úgy akarnak leküzdeni, hogy a Fiume fölött fekvő állomásról drótkötél-pályát létesítenek a Rocina völgyében a fumei Baross-kikötőhöz. Ily módon lent a kikötőben az áruk a hajókba rakhatók lesznek. A miniszter szakbizottságot rendelt ki a terv részleteinek kidolgozására.

Üléseznek az öregek. A főrendiház holnap, 24-én, csütörtökön délután öt órakor ülést tart, melyen megválasztják a kvótaüldöztségi tagjait. Az ülést megelőzőleg délután ½5 órakor értekezletre gyűlnek össze a főrendek.

NÉGY INTERPELLÁCIÓ a képviselőház ülésén

1. MARKOS GYULA: Pikler Gyula tanítás
2. POLIT MIHÁLY: A macedón kérdés
3. LORKOVICS IVÁN: Választói jog Horvátországban
4. BOZÓKY ÁRPÁD: Horvát jegyző a Házban

Négy interpelláció hangzott el a Ház mai ülésén. Jelentőség nélkül való, unalmas interpellációk. Markos Gyula Pikler Gyula ügyében intézett interpellációt a kultuszminiszterhez. Az volt minden érdekessége, hogy az interpellációra nem volt kíváncsi sem a Ház, sem a kultuszminiszter. Apponyi nem volt a Házban; a képviselők pedig erősen megfogytakozott számban hallgatták Markos vádjait. Hasonló sorsa volt a többi interpellációnak is. Polit Mihály hosszadalmasan beszélt a macedón kérdéstről. Senki sem értette. Lorkovics Iván pedig horvát nyelven interpellált a választói jog tárgyában. Ezt sem értette senki sem. Bozóky Árpád a horvát jegyzőnek a Házban való alkalmaztatása tárgyában interpellált.

Az elnök minden alkalommal sablonosan jelentette:

— Az interpelláció kiadatik a miniszterelnök urnak.

*

Az első interpelláló, Markos Gyula a kultuszminiszterhez intézett interpellációt Pikler Gyula egyetemi tanár tudományos elfajulásai tárgyában. (Derültség.) Az az álláspontja, hogy tisztelni kell a szabad tanítást, de azt még sem lehet megengedni, amit Pikler Gyula tesz, mert ő megtagad mindent, istent, vallást és hazát.

— Igen hive a szabad tanításnak Markos ur, de csak akkor, ha azt tanítják, amit ő akar — vágta oda Molnár Jenő.

— Kár, hogy nem kergették el a katedrától! — szölt közbe ifju Madarász József.

Markos Gyula folytatta interpellációját. Ki kell kergetni — mondotta — a disznókat a káposztáskertből. Nem szabad megengedni, hogy Pikler Gyula tanításaival megrontsa az ifjuságot. Azt kérdezi a kultuszminisztertől: van-e tudomása arról, hogy a budapesti Királyi Katolikus Magyar Tudomány Egyetemen Pikler Gyula olyan tanokat hirdet, amelyek megtagadják a vallást és a hazát? Kérdezi, hajlandó-e a miniszter ez ellen intézkedéseket tenni.

Személyes kérdésben reflektált Markos Gyula szavaira Mezőfi Vilmos, visszautasítván a rá vonatkozó célzásokat és csak azt jegyezte meg, hogy Pikler Gyula tanítását meghamisítva ismertette Markos Gyula. Erre Markos Gyula is válaszolt.

*

A balkán-kérdésben intézett interpellációt a miniszterelnökhöz Polit Mihály nemzetiségi szerb képviselő. Hosszasan ismertette a Balkán-kérdést mai állapotában és részletesen kitért a macedón-kérdésre is. A Balkánon előfordult zavargások alkalmával a balkáni államokhoz jegyzéket intézett a kormány. Ez iránt érdeklődik. Kérdezi: mily módon és mily alapon érvényesítette a magyar kormány befolyását a Balkán-államokhoz intézett jegyzék kérdésében. Éle-e a magyar kormány jogával s akar-e odahatni, hogy a macedón népek között béke teremtesék, hogy Boszniában és Hercegovinában az eddigi vasraverésbüntetés megszüntetessék és az igazságügyi reformok minden vonalon megvalósíttassanak.

*

Mindjobban elszaporodnak a horvát interpellációk. Ma Lorkovics Iván interpellált horvát nyelven. A horvát miniszterhez intézte interpellációját a választói jognak Horvátországban szélesebb körre való kiterjesztése, illetve az általános választói jognak Horvátországban való behozatala tárgyában. Az interpellációt kiadták a horvát ügyek miniszterének.

*

A horvát nyelven mondott interpelláció után horvát tárgyú interpelláció következett. Bozóky Árpád a miniszterelnökhöz intézte interpellációját. Az az álláspontja, hogy minden jegyzőnek, aki a Házban ezt a tisztséget viseli, kell tudnia magyarul, tehát a horvát jegyzőnek is. Visszás állapotnak tartja, hogy éppen ma Popovics Dusan személyében olyan jegyző választott meg, aki nem tud magyarul. Ez nyilvánvaló megtagadása az 1868-iki törvénynek. Kérdezi a miniszterelnököt, hajlandó-e a visszás állapotot változtatni? Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Szterényi formulája

Nem kell a párthatározat

A kormány mindenképpen azon van, hogy megóvja a függetlenségi párt egységét s ezzel biztosítsa a kiegyezés megszavazását. Miniszterek, államtitkárok, pártvezérek már napok óta azon fáradoznak, hogy alkalmas formulát találjanak a kérdés mindenképp kedvező megoldására, de eddig siker nélkül. Polónyi Géza, ki ma beavatkozott a politikába, azt az eszmét vetette föl Wekerle Sándorral való tanácskozása után, hogy a kiegyezést szavazzák meg, aztán tárgyaljanak a bankról. Ebbe a nyilvánvaló szédelésbe nem akar beugrani a függetlenségi párt. Kereken visszautasítják Polónyi ajánlatát. A többi között Szterényi József kereskedelemügyi államtitkárnak is van egy formulája, mely a következő:

Se pártkérdéssé ne tegyék a dolgot, se párthatározatot ne hozzanak, hanem a függetlenségi párt legközelebbi értekezletén nyilatkoztassa ki Kossuth Ferenc, hogy a kiegyezés megszavazása országos érdek, jelezze egyúttal, hogy a függetlenségi párt ragaszkodik programjához és ha annak ideje elérkezik, a bank önállósítását követelni fogja.

Szterényi közölte ezt a formulát Szentiványi Árpáddal és Holló Lajossal, de még nem határoztak a fölött, hogy elfogadják-e? Hir szerint a 48-as pártban ezt sem találják kielégítő megoldásnak.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Megérkeztek a legújabb angol

Cilinderek

a legszebb formákban, darabja 13, 15 és 18 korona.

KERTÉSZ PÁL

Rákóczi-ut 40.
a Népszínházzal szemben. :: Telefon 46-79.

ŐS-BUDAVÁRA összes épületei leromboltatnak

mert

ŐS-BUDAVÁRA feloszlik!

Az összes épületi
faanyagok, cserépfedele-
lek, deszkák, ablakok,
ajtók. Minden a leg-
jobb állapotban olcsó
áron eladó.

Reggeli 9 órától esti 5 óráig.

A HIR

Megszökött gyáros

Elvitte a hozományt is

A fővárosi rendőrség megkeresésére az ügyészség köröző-levelet adott ki Herzfeld Mór szalámi-gyáros ellen, aki a Rigó-utca 10. számú házában manipulált s több váltóhamisítást, valamint sikkasztást követett el. Herzfeld juniusban feleségül vette Medák Manó kereskedő Erzsébet leányát, akivel tízezer korona hozományt kapott. Az apa fenntartotta leányának tulajdonjogát az egész összegre. Látszólag boldog házasság után Herzfeld váratlanul eltűnt a Tavaszmező-utca 2. számú lakásáról. Ez szeptember huszonötödikén történt. Azt hitték eleinte, hogy üzleti ügyeket végez a távolban.

Későn derült ki, hogy a fiatal férj ellopta az egész hozományt. Azonkívül több száz korona váltót hamisított Schwarz Soma és Grünfeld Ignác nógrád-kállói lakosok nevére s a negyedik kerületi takarékpénztárnál értékesítette azokat. Hamisította még egyéb váltókon is a két nevet, továbbá Marcel Anna, Müller Mór és Perl Mihály neveit. Az utóbbi váltókat, amelyek szeptember végén jártak le, a Budapesti Bank Részvénytársaságnál helyezte el. A furfangos gyáros bevette a cégbe Lajos nevű öccsét is, hogy apósa, neje s a károsult pénzügyezetek annál nehezebben érvényesíthessék jogukat. Herzfeld valószínűleg Amerikába szökött.

☞ **Tüntetés Eötvös Károly ellen.** Ma este tíz óra tájban néhány egyetemi ifju és sok utcai suhanc tüntetett az Abbazia kávéház előtt, amelynek ismeretes törzsszablatánál Eötvös Károly üldögélt szokás szerint a hiveivel, köztük dr. Perl Somával és dr. Reiner Edével. A demonstráció oka az volt, hogy Eötvös olyan cikket irt, amelyet a Szent Imre kör katolikus és részben klerikális érzelmű diáktagjai rossz néven vettek. Két-háromszáz főnyi tömeg verődött össze a Váci-körut 78. száma előtt, ahol a Pesti Hírlap szerkesztősége ellen tüntettek s onnan rövid idő múlva az Andrássy-ut és Teréz-körut sarkán levő kávéházhoz vonultak. Az abcugolás zajára több vendég sietett az ajtóhoz s kikiáltott:

— Jöjjenek be, ha valamit akarnak.

Néhányan meg is escelekedtek, de vesztükre, mert csunyán elverték őket. Gyorsan visszavonultak tehát s az utcán folytatták az abcugolást, amíg egy csapat lovasrendőr nem érkezett oda. A tömeg aztán nemsokára széjjeloszlott. A diákok vezetőjét, Horváth Fülöp huszonkét esztendő joghallgatót, aki hivatalnok is az egyik minisztériumban, bekísérték a VI. kerületi kapitányságra. A kávéház még tizenegy órakor is rendőrségi felügyelet alatt volt, mivel a tüntetők egészen kis csoportokban sétálgattak előtte s nagyban fogadkoztak, hogy elbánnak a vajdával. Am a vajda nyugodtan itta pikkolóját s eregette a nagy füstkarikákat, miközben józsu históriákat mesélt el régi tüntetésekről. Az ifjak végre is megunták a hidegben való strázsálást s hazatakarodtak. Holnap állítólag megismétlik a tüntetést s akkor kivonulnak a szocialisták is.

☞ **A képviselőház orvosa.** Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma a képviselőház orvosává nevezte ki dr. Alföldi Béla fővárosi orvost és hírlapíró kollégánkat, akinek kinevezése széles körben őszinte örömet keltett. Dr. Alföldi az első hivatalos orvosa a tisztelt Háznak.

☞ **Kossuth Ferenc beteg.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma kénytelen volt szobájában maradni, mert régi csuzos baja ismét felújult. A miniszter, aki már tegnap is botra támaszkodva jelent meg a függetlenségi pártkörben, erős fájdalomról panaszkodott és egész nap ágyban maradt. Kossuth remélhetőleg már holnap elhagyhatja szobáját.

A HIR

Zajos tüntetés a nagyváradai jogakadémián

Apponyi és a reakció ellen

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Nagyvárad, október 23.

A nagyváradai katolikus jogakadémia ifjúsága ma izgalmas lefolyású gyűlésen tiltakozott a tanítási szabadság megszorítása és a reakció bérencei ellen. A gyűlésre, amelyet zajos tüntetés követett, a tanári kar tegnapi állásfoglalása adott okot. A tantestület ugyanis, mint a Hír megírta, Ágoston és Mártonffy tanárok szavazatával szemben kimontotta, hogy Apponyi minisztert üdvözli és arcképét megfesteti. Ez a határozat tüntetés volt Pikler Gyula és nagyváradai hívei ellen. Az ifjúság ma a jogakadémián gyűlést tartott, amelyen Szelle János elnökölt. Főelővástak egy táviratot, amely Szemenyei Kornél dr. kultuszminiszteri fogalmazó nevével van ellátva. A távirat, amely mindenkit fölháborított, így hangzik:

Fiuk, ha magyarok vagytok, nem tűrítetek, hogy az a hazátlan bitang, akit Ágoston Péter doktornak hívnak, előadásokat tarttasson. Szemenyei Kornél dr. kultuszminiszteri fogalmazó.

Szelle János nagy lármában olvasta föl ezt a kvalifikálhatatlan hangú táviratot; indítványozta, mondja ki a gyűlés, hogy megvetéssel veszi azt tudomásul és fölháborodva fordul el minden akciótól, amely a tanítás szabadsága ellen irányul. Az indítványt egyhangulag elfogadták. A táviratot széttépték. Azután a folyosóra tódultak az ifjak és lelkesen tüntettek Ágoston Péter dr. mellett, aki Mártonffy Márton dr. tanárral éppen arra tartott.

— *Éljen Ágoston! Éljen a tudomány szabadsága!* Le a reakciós lovagokkal! — kiáltották.

Mikor Bozóky Alajos dr. jogakadémiai igazgató, a reakciós párt feje megjelent, az ifjúság körülfogta és tüntetett ellene.

— *Le Apponyival! Le a reakcióval!* — haragott Bozóky felé. Az igazgató beszélni akart, de nem hallgatták meg. Erre dühösen bezárkóztak a szobájába. Az ifjak félóránig tüntettek még ellene a folyosón.

Arany János. Senkise tudta, széles Magyarországon egy lélek nem gondolt arra tegnap, hogy Arany János aktuális volt. Csak ma fedezték föl, hogy huszonöt esztendő telt el a Toldi költőjének halála óta. És Arany János halálának negyedszázados fordulóján nem volt ünnep, kegyeletes, halás utódok nem vittek koszorút a sírjára, a szobrára, az irodalmi társaságok öreg küldöttei nem mondták unalmas beszédeiket és rossz ódáikat, az Ország-Világ nem közölte az arcképét ez alkalomból. De Arany János bölcs, szelid lelke nem néz le ránk haraggal, a hiúság a halála után épp oly távol van tőle, mint volt az életében. Az ő emléket, az ő dicsőségének aranykoronáját nem rozsdázza az idő és az ő nagyságának nem esik rovására az elmaradt egynapos círaság.

Jászkiirt és Jászberény párbaja. Ma délelőtt kedves jelenet szórakoztatta a jászberényieket. Spitzer Adolfot a Jászkiirt szerkesztőjét Beleznay László a Jászberény szerkesztőjét és Csiska János városi hivatalnok megtámadták és véresre verték. Azután Spitzer vette át a szót, előrántotta revolverét és rálőtt Beleznayra. A két szerkesztő városi ügyek miatt szólalkozott össze. Az egész városban nagy izgalommal tárgyalják a verekedés ügyét.

A háziurak ellen. Hogyan? A háziurak ellen? Hiszen eddig Ádám-Eva óta minden a lakók ellen történt. Mi fizetjük oda a vérünket, velönket fertályonkint, hogy álomra hajthassuk a házbérgondtól agyongyötört fejünket a poloskák közé. Minket bosszant a házmester, a rossz világítás, a rossz vízvezeték, a klopfolás és ezer más átka a bérkaszárnya intézményének. És ezzel szemben a háziurak azok, akik jól élnek és korlátlan urai, parancsolói a szegény, alázatos partájnak. A háziurak ellen, a mi zsarnokaink ellen — szinte hihetetlen — most mégis mert rendszabályokat hozni a főváros. A lakásuszora ügyével foglalkozva, ma a lakásfelügyelet kérdésére került a sor a fővárosnál. A lakásfelügyeletről egy javaslatot készítették és ezt állítólag szigorúan végrehajtják a budapesti házakban. Ideje is, hogy a főváros komolyan rendet teremtsen a partájok börtöneiben, mert az elkecserecsere és izgalom itt olyan ponton van, hogy egy szép napon barrikádok épülnek Pesten és kitor a véres rettenetes partájjforradalom!...

Rémes öngyilkosság. Logodics Ferenc kereskedőség ma este kilenc órakor a Szentkirályi-utca 22. számú házban el akarta magát emészteni. Több liter spirituszt öntött az ágyába s miután belefeküdt, meggyújtotta. Egész teste összeégett s a szerencsétlen haldokolt, amikor a Ferenc József kereskedelmi kórházba vitték.

Vissza a vizsgadíjakkal! Megírta a Hír, hogy Wittmann Ferenc műegyetemi tanár a bukott hallgatóknak visszaadta a vizsgadíjat, ami Lázár Pál udvari tanácsos urnak, aki műegyetemi tanár is, nem volt az anyjére. Ma egy könyvmatosban harminchárom technikus nyilatkozik az ügyről. Értesülésünket természetesen nem tudják megcáfolni, csak konstatálni kívánják, hogy Lázár Pál „a hallgatósággal szemben mindig a legjobb akarattal viseltetett.” Ha az ifjak mondják, elhiszszük.

Razzia a kártyabarlangokban. A rendőrség több vendéglőben és kávéházban ütött szét az éjjel a hazárdjátékosok közt. A Moulin Rouge-kávéházban, amely a Váci-köruton van, két asztalnál is ferbliztek. Az Üllői-uti Medikus-kávéházban ferbliztek, a Vigszínház-utca 46. számú korezmában evikket, a Népszínház-utcai Tibor-féle vendéglőben huszonegyest, a Nádor-utca 34. számú vendéglőben ferblit, a Visegrádi-utca 16. számú korezmában evikket játszottak. A Kis Stáció-utcai Fregoli-kávéházban véres harc támadt a notórius kártyások és a detektívek közt. Reisz Miksa pincért, aki biztatta a verekedőket, több csirkefogóval együtt a rendőrségre vitték.

A bűnbánó káplán. Megírtuk rendőrségi jelentés alapján, hogy Karlovsky Lajos káplánt letartóztatták. Az Országos Pázmány Egyesület védőirodája ma jelenti, hogy Karlovsky nem római katolikus káplán.

Utazás a halálba. A budapesti rendőrség táviratot kapott Aradról, hogy onnan a fővárosba indult Jorgovits Kornél nyugalmazott telekkönyvvezető, aki súlyos vesebajára keres gyógyulást. Miután az elméje sem ép, kéri a rendőrséget, hogy tartsa őrizet alatt — a magával vitt huszonkilencezer koronával együtt — amíg neje Budapestre nem érkezik. Jorgovitsot várták a keleti pályaudvaron, de az öreg ur élve nem érkezett meg. Hatvannál rosszul lett és meghalt. A pénzt megtalálták nála. Holttestét a morgue-ba szállították.

Házasság. Német Alfréd dr. miniszterelnökségi segédfogalmazó nőül vette Langheim Mici kisasszonyt.

A rendőrtisztek egyesülete. A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete, amely politikai célok kizárásával a közrendészet és a rendőrtisztviselők érdekeit képviseli, most fölhívást adott ki, amelyben támogatást kér. A társadalmat és a törvényhatóságokat kéri, hogy a nemes célok érdekében lépjen be az alapító vagy legalább a pártoló tagok közé száz koronával, illetve tizenkét korona tagsági díjjal. Belépő-ívet minden rendőrkapitányságnál ad.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
pártatlan használatos

TÁVIRAT TELEFON

A borsai tűzvész halottai

Mármarosziget, október 23.

A borsai erdőégetést, valamint Borsai község égését ma reggelre sikerült eloltani. Ötszáz család maradt hajléktalan és kenyér nélkül. Átlagos becslés szerint a tűz által okozott kár egymillió korona, melynek kétharmad része az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál volt biztosítva. Az oltásnál kinos jelenetek játszódtak le. Ugyanis a hegyek közül és Borsbányáról estéknént az oláhok százával jöttek az égő házakhoz és lelkellenül raboltak. Többek között egy csendőr Timis Juont, midőn az a rablott holmival akart elmenekülni, elfogta, de ez a csendőrré vetette magát, úgy hogy a csendőr kénytelen volt fegyverét használni és a rablót szíven szúrta. A csendőrök a rablók közül hatot megsebesítettek. A község házában is minden elpusztult és a Wertheim-szekerény megolvadt s a benne levő értékek mind megsemmisültek. Pap Komán János jegyző a legszükségesebb iratokat menteni igyekezett, miközben mindkét karja súlyosan összeégett s most betegen fekszik. Két gyermek és egy öregember eltűnt; azt hiszik, hogy bennégték. Pap Simon főszolgabíró a borsai intelligenciával együtt első segélyképp 700 koronát adományozott a szerencsétlenségtől sújtott lakosságnak.

Az osztrák honvédelmi miniszter lemondott

Bécs, október 23.

Latscher honvédelmi miniszter, a hadügyminiszterrel szemben támadt nézeteltérés folytán, a szombati ülés után benyújtotta lemondását. Hír szerint a király még a gondolatától is idegenkedik annak, hogy a Landwehr-miniszterium élén megint változás legyen, de már betegsége miatt is visszautasította a lemondást.

Moltke gróf és Harden pöre A homoszexuális vádak tárgyalásának szenzációja

Berlin, október 23.

Ma kezdődött a berlini belvárosi törvényszék előtt Moltke Kuno grófnak, Berlin katonai parancsnokának Harden Miksa, a Zukunft kiadója ellen indított pörének tárgyalása Harden szenzációs cikkei ügyében, amelyek homoszexuális üzemekkel vádolták meg Moltke gróft. A tárgyaláson, amelyen nagyszámú előkelő közönség jelent meg, személyesen vettek részt a pörös felek, ott voltak Moltke gróf elvált felesége is. A tárgyalás folyamán, amely óriási izgalmak között folyik, Harden kijelentette, hogy cikkeivel politikai célt akart szolgálni s hogy mindent bizonyítani tud, amit írt. Az elnök békítési javaslatára azt mondja, inkább fegyházba megy, mintsem kibéküljön. Moltke gróf képviselője elkecserecsere nélkül igyekszik bizonyítani, hogy a grófnak semmi része nincs abban, amivel gyanúsítják. Hogy nem homoszexuális ember, azzal is bebizonyította, hogy megnősült. Hogy aztán miért vált el, ezt a kérdést nem engedi a törvényszék előtt feszegetni. Azok a barátai, akikkel a cikkeik állítása szerint viszonya volt, csupán régi jó pajtásai a grófnak. Bernstein, Harden védője erősen forszírozta Moltke elvált feleségének és a többi érdekes tanunak a beidézését. A törvényszéki elnök végre kihirdette, hogy ki fogják hallgatni Moltkenél.

A délutáni tárgyalás során Harden rendkívül érdekes és pikáns leleplezéseket tett Moltke gróf és Eulenberg herceg barátságáról, amely szerinte erotikus volt. Moltke s landóan festette az arcát, a herceg zsebkendőjét lázasan szokta csókolgatni s őt mindenemnek, egyetlenemnek, szerelmemnek nevezte. A császárt maguk között Liebchennek neveztek. Gordon, Moltke jogi képviselője, azt mondja, hogy a Liebchen kifejezés nem a mostani császárra, hanem I. Vilmosra vonatkozott s ezt Ponztale grófnő használta először. Ezekre a dolgokra zárt ajtó mögött óhajtja a bizonyítást, de a törvényszék nem teljesítette Gordon kérését.

A király jókedvű

Mulik a betegség. Az orvosok tartós javulást jelentenek. Tul a veszedelmen

Csupa jó hírt jelenthetünk ma a felséges aggastyánról. A betegség mulófélben van, a javulás tartós, az orvosok reménykedése valóra vált. A király ma ismét hosszabb ideig sétált, régi derült hangulata visszatért, erőállapota kielégítő, ritkán köhög és nem oly erősen, mint eddig. Mindehhez járul, hogy a hurut csökkenőben van és a lábbadozó beteg étvágya kielégítő. Két állam népe léleklizik fel e hírek hallatára. A nyomás, amely millió és millió lélekre nehezült, fölenged, az arcok kiderülnek s mindenki boldogan mondja: Meggyógyul a király.

Álmatlanság a javulás jele

Kerzl nyilatkozik

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —
Bécs, október 23.

A király orvosa dr. Kerzl, udvari tanácsos ma délután egy újságírónak a következő kijelentést tette az uralkodó betegségéről:

— A javulás 18-án kezdődött, örvendetesen tart tovább és tegnaptól mára még kedvezőbb felséges betegünk állapota. Az éjszaka nyugodt volt, noha — a mi a rekonszolidáció körülményei közt természetes — nem egyszer felébredt ő felsége a köhögéstől, de az már nem olyan intenzív és a rohamok valamivel rövidebbek. Reggeli után megengedték, hogy az uralkodó dolgozószobájába menjen át; délelőtt a referálásra megjelent udvari méltóságokat fogadta.

Ezzel véget ért a beszélgetés, amely, amint híre terjedt, nagy örömet keltett a császárvárosban.

A köhögés még tart

Mindig jól értesült udvari körökből jelentik, hogy bár ma éjjel is köhögött még a király, állapotáról mégis arra lehet következtetni, hogy az orvosok által konstatalt javulást misem fogja megzavarni és valószínűtlen oly komplikációk beállhatása, a melyekről a tegnapi bulletinben szó esett. A köhögés ugyan még elég erős, de már nem oly fájdalmas, mint volt. Már nem oly rekedt a király. Teljesen tiszta a hangja, de még tartózkodnia kell a sok beszédől.

Sok séta

Ez kell a királynak

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —
Bécs, október 23.

A király állapotában a javulás délután is tartott és ez a felség hangulatában, de arcának színén is meglátszik. Mikor még lázas volt az uralkodó, arcszíne halavány, kedélye nyomott volt, most vidám lett és arca szint kap, aminek a napi séta is javára válik. Ő felsége többször mondta környezetének, hogy a séta rendkívül jól esik; megszokta a nagy sétákat, amelyek most hiányoznak, pedig erejét az adná vissza teljesen. Türelmetlenül várja, hogy ismét a szabadban, a napon járkhasson, akkor meg fog szabadulni a köhögéstől és ha elég sokat mozog, jól fog aludni. Déli 12 órától 1-ig sétált ő felsége a kis oszlopcsarnokban, gyakran közeledett a parkra nyíló ablakhoz és mosolyogva viszonzta a kerítés mellett gyülekezett közönség üdvözlését. Délután a javulás tovább tartott, a köhögés csökkent, a hurutos tünetek visszafejlődnek, az erőállapot és az étvágy kielégítő.

A király misét hallgat

Éppen a kis galériákra készült a király menni, mikor megjelent Schiessl kabinetirodai főnök. Ő felsége visszafordult és meghallgatta a jelentéseket. Majd sétálni ment. Akik látták az ablakon át, azt mondják, hogy ő felsége hajlott ugyan, de gyorsan és biztos léptekkel ment. Kerzl a királylalt volt. Ő felsége nem sokat járkált, hanem közben leheveredett a pamlagra és egy órákor visszavert dolgozószobájába pihenni. Félhárom órákor szolgálták fel a dejeuner-t, amelyet a király józueen költött el. Ma délután oltárt vittek a schönbrunni kastélyba. Szombaton, vagy vasárnap misét fog hallgatni a király.

Tartós javulás

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —
Bécs, október 23.

A király ma egész nap jól érezte magát. A déli séta láthatólag jó hatással volt a felség állapotára. Három órákor szolgálták fel a dejeunert, melyet a király jó étvágygyal fogyasztott el. Délután visszavonult ismét dolgozószobájába és államügyeket intézett el. Az uralkodó jó hangulatban volt egész délután, ugyszintén erőállapota is kielégítő. Délután Montenuovo főudvarmester és dr. Daruváry Géza kabinetirodai titkár tettek jelentést a királynak. Este hat órákor megérkezett Neusser tanár Schönbrunnba és Kerzl dr.-ral együtt megtartotta a szokásos esti vizsgálatot. Az orvosok meg voltak elégedve a felség állapotának javulásával. A király ugyan még köhög, de nem olyan erősen, mint az előző napokon. Ugyszintén a hurut is tart még, de a katarhális tünetek csökkentek és egészben az affekció visszafejlődést mutat. Kerzl dr. az egybegyűlt újságírók előtt igen kedvezően nyilatkozott a felség állapotáról és hangsúlyozta, hogy minden jól van, a javulás gyors léptekkel halad előre. A király este nyolc órákor lefeküdt és csakhamar elaludt.

Távirat Justh Gyulához

Justh Gyulához, a képviselőház elnökéhez ma a király kabinetirodájától a következő távirat érkezett:

A király egészségi állapota: lázmentes, hurut csökkent, éjszaka nyugodt volt, de keveset aludt. Eje ennélfogva lassan gyarapodik. A még mindig lehetséges visszacsúszástól eltekintve, most már mielőbbi lábadozás várható.

Az örvendetes távirat nagy örömet keltett a főváros lakosai körében, kik a képviselők révén hamarosan értesültek a Justh Gyulához intézett távirat tartalmáról.

Biztos hatást

Érünk el ezzel a kedvelt, enyhe has-hajtóval, melynek ize oly kellemes, hogy gyermekek és felnőttek is egyaránt szívesen veszik be.

A „Califig“ fokozza az étvágyat, elősegíti a bélrendszer kitisztítása által az emésztést s így egészségünk fenntartásához nagy mértékben hozzájárul. Hatása főleg abban nyilvánul, hogy a „Califig“ a legnagyobb gondossággal készítették. A „Califig“ érett kaliforniai tügenedvből és különféle általános ismert jó, gyógyhatású füvek kivonatából áll.

Minden gyógyszerárban kapható. Egy nagy üveg ára 3 — K, kis üveg 2. — K
Főraktár: **Török József** gyógyszerártára
Budapest, VI., Király-utca 12.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

‡ **Dorian Gray.** (Dráma öt felvonásban, Wilde Oszkár regényéből írta Hajó Sándor.) Az Élet királya a Magyar Színházban! Oh, Dorian Gray koldusrongyokban is fenséges; halhatatlan, mint a költője, aki vérrel, könnyel fizetett. Ma este nem a regény karrikaturáját kaptuk, a hős és Harry lord bizonyos polgári jólétben jelentkezett. Nem csufolták ki Wildet. Aki kicsiny fantáziával dramatizálta, félszegen enyhítgette, kissé magyar színre alkalmazta. Ennyi történt. Ahol Hajó Sándor becsületes maradt és lefordította (jól fordít Hajó!) ott lángolt, vakított és pazar szikrákat szórt Wilde szelleme. De mindez nem fontos. A szereplőkről kell szólnunk, akikre nagyszerű művészi munka várt. Dorian Gray Somlay Arthur volt, egy forró ambiciójú, lázas fiatal színész, aki ma este esudálatosan megizmosodott, szinte megnőtt. Az élet hangjait hallottuk tőle, emberi hangon beszélt, a játéka erőszakosan ment volt minden posztól, gyönyörű volt ez a fiatalember, amint önmagával küzdött és diadalmaskodott. Nem volt nagy sikere. Sybill szerepében T. Halmi Margitot láttuk, aki már kiforrott, kemény talentum, megjátszotta az olvatag szőke angol leányt, a második felvonás közepén nyílt színben tapsolták. Szirmai elég értelmes Harry volt. Jó volt Szegedy Erzsébet is. A többiek lesújtóan rosszak. Papp Mihály, aki jeles operett-színész, úgy játszotta Bazilt, mint vidéken Lear királyt szokták. A nagyszerű festő, mint egy paralitikus borbély elevenedett meg. Garas Márton, mint Sybill testvére az első pillanattól, mint gyilkos jelent meg és mint gyilkos távozott. Kellemetlen volt. A diszletekben kevés stílus; a rendezésben sok fogyatékoság. A darabnak ebben az előadásban, ebben a formában nem lehetett sikere.

‡ **Királyszínház.** November elején lesz Verő György A falsú madonna című operettjének a bemutatója Fedák Sárival a címszerepben.

‡ **Raszkolnikov.** A Népszínház-Vigopera első drámai újdonsága, a Raszkolnikov foglalkoztatja most a színház egész drámai személyzetét, amely nagyigényű és nehéz feladatban mutatkozik be a közönségnek. Moly Tamás és Vajda László munkája Dosztojevski művének teljes önálló feldolgozása a színpad szükséglete szerint és teljesen egységes koncepciójú dráma, mégis nagy ügyelet volt a világhírű regény gyönyörű helyzeteinek megóvására, úgy, hogy a darab kielégíti azokat is, akik a regényt ismerik és azokat is, akik a megrázó drámát csak a színpadról fogják megismerni. A főszereplők: Csontos, Forgács Rózsi, Mészáros Gizella, Bátorfi Gizella, Horváth, Kürthi, Virágh, Nagy, Dobi, Tallián A., Marosi A., V. Ágh Ilona, Bezerédj, valamennyien nagy ambícióval készülnek a Raszkolnikov bemutatására, amely szombaton lesz és amelyre már nagy számban viszik a jegyeket a Népszínház elővételi pénztárból.

‡ **A Könyves Kálmán reprodukciói.** Még tíz évvel ezelőtt Magyarországon alig volt valamirevaló reprodukció. A külföldi festők által készült silány olajnyomatok uralták a teret és rontották az ízlést. A reprodukció-technika bámulatos haladása kiszorította ezeket a silányságokat és ma már a magyar művészek alkotásainak művészi másai vannak nagy számban az országban elterjedve. A Könyves Kálmán újabb kiadásában már bámulatosan szép, modern heliogravür képek jelentek meg és különösen megleltendő Spányik Kornél: Nászaton című festményének finom kivitelű mûlapja, mely az eredeti képek minden szépségét és finomságát hiven tükrözi vissza. A mûlap izléses fakeretben 60 koronáért kapható és 3 korona részletfizetésre is megrendelhető a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó R. T.-nál Budapesten.

‡ **Száz új magyar dal.** A Magyar Zeneműkiadó Társaság egy új cég, a legkiválóbb zeneszerzők műveiből száz új magyar dalt adott ki. A gyűjteményt Fráter Loránd állította egybe saját dalaiból és Csiky János, Kálmán Imre, Tarnay Alajos, Kacsóh Pongrác, Dóczy József, Jakobi Viktor, Kerner Jenő, ifj. Erkel Sándor, Kontor Elek, Lengyel Miksa, Huber Sándor, Kéry Gyula, Papp Zoltán nótaírt vette a szépen kiállított füzetbe. A verseket Szepessy László írta. A teljes gyűjtemény ára 3 korona. Kapható minden zeneműkereskedésben, könyvkereskedésben és antikváriumban.

MEGVAN A TUDÓVÉSZ SZÉRUMA!

Wettenstein József doktor kolozsvári orvos Comain nevű találmányával a szentendrei szanatóriumban kísérletezik. Az eredmény meglepő: még a súlyos betegek is meggyógyulnak. Professzorok elismerik a szérum jószágát. A HIR számára nyilatkozik a tudós föltaláló. A boldog betegek

Megfékezik a néprontó veszedelmet

A szentendrei szanatóriumban három hónap óta rendkívül érdekes tudományos kísérletek folynak. A szanatórium igazgatójához, Friedrich Vilmos kir. tanácsos, egyetemi tanárhoz egy napon beállított egy vidéki orvos és közölte vele, hogy tizenhétévi folytonos tanulmányozás után olyan szert talált fel, melylyel *biztosan gyógyítani lehet a tuberkulózist*. Friedrich professzor és orvoskara csak annyit mondtak, hogy majd beszélni fognak a dologról. A vidéki doktort — neve *Wettenstein József* — a terminusnak ilyen bizonytalan kitűzése nagyon megijesztette és később ismét dr. Friedrich egyetemi tanárhoz fordult:

— Nagyságos uram! — mondta — én nagyon jól tudom, hogy lelkiismeretlen szélhámosok micsoda visszaéléseket követtek el külföldön és nálunk is azzal, hogy félrevezették a közönséget alaptalan reklámhírekkel. Nekem nem ez kell. Én tudományos fórumok előtt akarom bemutatni rendszeremet és azoknak ellenőrzése alatt óhajtanám a kísérleteket tovább folytatni. Itt vannak egyelőre a preparátumaim, méltóztassék megvizsgálni őket.

Dr. Friedrich professzor és a szanatórium orvosai még mindig bizalmatlanul hallgatták Wettensteint, de a preparátumait átvették és tanulmányozni kezdték. Legérdekesebb volt ezek között Wettensteinnek a Koch-féle bacillusokról készített preparátuma, melyben olyan bakteriumokat tárt fel, melyek azt bizonyították, hogy a tüdőbetegekben élő ugynevezett Koch-féle bacillust képes a maga szérumával *megsemmisíteni*. Beható vizsgálat után dr. Friedrich kijelentette, hogy megengedi a szanatóriumban való kísérletezést abban az esetben, ha Wettenstein a szanatóriumi orvosok ellenőrzésével végzi kísérleteit. Három hónappal ezelőtt történt ez a Wettensteinnek első dolga volt Kolozsvárról, ahol husz év óta állandóan tartózkodik, Budapestre költözködni.

Kísérleteznek a szanatóriumban

Gyógyít a szérum

Körülbelül tíz év óta áll fenn a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár tüdőbeteg-szanatóriuma Szentendrén. Igazgató-főorvosa: dr. Friedrich Vilmos kir. tanácsos és egyetemi tanár, vezetőorvosa: dr. Weisz Ármán városi és szanatóriumi orvos. Itt kezdte meg Wettenstein József három hónap előtt kísérleteit s itt folyik ma is a délelőtti órákban a gyógykezelés. Ezideig ötven beteget gyógyítottak a Wettenstein szérumával s mind az ötven beteg egészségi állapotáról naponként jegyzéket vezettek. A szanatórium vezetőorvosa terjedelmes jelentésben foglalta össze a kezelt betegek javulására vonatkozó adatokat s jelentésének ez az első része huszonhárom betegről adja meg a kimerítő információt. Nehányat alkalmasszerűnek tartunk itt megismertetni. Ime:

1. G. B. 17 éves nyomdásztanuló. Egy év óta beteg, vért is köpött. A tüdőesücsök felett mindenütt tompult kopogtatási hang, érdekes be- és megnyújtott kilégzéssel, hurutos zörejekkel. Tizennégy oltás után nagyon jó közérzettel és a hurutos zörejek feltisztulásával távozott. Testsúlygyarapodás 2 kgm. 60 dkgm.

2. A. K. 25 éves nyomdász. Három éve beteg, vért köpött. Tizennyolc oltás után gyógyultán távozott. Testsúlygyarapodás 4 kgm.

3. D. L. 28 éves villamos kalauz. Három év óta gyomorbeteg. Tüdőesücsök felett tompult kopogtatási hang, erős be- és megnyújtott kilégzés. Tizenhét oltás után hátfájásai megszűntek, jó közérzettel távozott. Testsúlygyarapodás 3.60 kgm.

4. S. A. 28 éves kovács. Két év óta beteg, vért köpött. Tizenkét oltás után, jó közérzettel

és a hurutos zörejek feltisztulásával távozott. Testsúlygyarapodás 4.40 kgm.

5. H. J. 23 éves asztalos. Egy éve beteg, vért köpött. Huszonnégy oltás után láza elmúlt, mindig jól érezte magát és gyógyultán távozott. Testsúlygyarapodás 2.20 kgm.

6. H. E. Négy éve beteg, vért köpött. Huszonkét oltás után 4.80 kgm. testsúlygyarapodással, gyógyultán távozott.

7. C. B. 29 éves szabó. Évek óta beteg, vért köpött, tüdőesücsök fölött mindenütt tompult kopogtatási hang, ugyanott érdekes be- és megnyújtott kilégzés vegyeshólyagú zörejekkel. Tizenhat oltás után étvágy- és közérzés igen jól javult, 4.60 kgm. testsúlygyarapodással távozott.

Ilyen adatokat tartalmaz az a tizenhat köréset is, melyet dr. Weisz jelentésében ismertet. De ezeknél is tanulságosabb a Wettenstein által feltalált *Comain*-szérumra vonatkozó bírálata és a szentendrei szanatóriumban folytatott kísérletek ismertetése.

A megváltó Comain

Mit mond az Orvosi Újság?

Az *Ángyán János* egyetemi orvos-professzor főszerkesztésében megjelenő *Budapesti Orvosi Újság* holnapi számában terjedelmes cikkben ismerteti a szentendrei szanatóriumban a *Comain*-szérummal folytatott kísérletek eredményeit. A szanatórium vezető-orvosa a szérumról és az elért eredményről így nyilatkozik:

Az intézetünkben ápolat betegeknek a comainnal való gyógykezelésnek *mindig kedvező hatása volt*. Wettenstein adatai szerint már 17 év óta kísérletezik Kolozsvárról az anyaggal, melyet előbb állatokon próbált ki nagy gondossággal és csak azután tért rá emberekre való kísérletekre. Eredményei figyelemre méltók: nemesak első stádiumbeli betegeknek, hanem második, sőt harmadik stádiumbeli, igen rossz kondícióban levő betegeknek is már 5—6 comain-injekció után néha a javulásnak határozott jelei mutatkoztak. *A lázas hőmérsék fokozatos lecsökkentése, sokszor teljes megszűnése, az étvágyának feltűnő javulása, az éjjeli izzadások fokozatos csökkenése, az erő és testsúlygyarapodása, a különböző fájdalmak megenyhülése, a kiköpés csökkenése, — mind ez kezelési mód hatásos volta mellett tanuskodnak. Ami pedig a mikroszkopikus leletet illeti, a kezelés kapcsán magának a köpetnek minősége úgy szin-, mint összeállítás tekintetében való megváltozása mellett, a Koch-féle bakteriumok is sajátoszerű változáson mennek keresztül. Ugyanis az eleinte pontozatok által rovátkolt bacillus meggyulik és azután fokozatosan felbomlik, úgy hogy a bakteriumok számának rohamos kisebbedése áll be és végre alig lehet górcső alatt egy-egy bacillusra akadni. Saját tapasztalataim alapján úgy vélem, hogy a Wettenstein-féle comain a tüdővész kezeléséhez bizalommal felhasználható szer és épp ezért ajánlatos a vele való kísérletezés, mert a comain a szervezetre teljesen ártalmatlan gyógyszer és a tuberkulózis minden stádiumában káros következmények nélkül használható. Sikerral alkalmazható e szer a tüdőtuberkulózishoz esetleg szövődött szív- és idegbajok mellett is, amiről a szentendrei szanatóriumban is volt alkalmunk meggyőződni, nem lépett fel semmiféle komplikáció akkor sem, mikor azt lázas, sőt haemoptoe-ban szenvedő betegeknek injeciáltuk. Az oltás technikája igen egyszerű.*

Beszélgetés Wettensteinnel

Pozitív eredmények

A *Hir* tudósítója ma délután felkereste dr. *Wettenstein Józsefet* Royal B. félémelet 1. számú lakásán. A rendelő szoba zsufova volt betegekkel, akik jövetelét várták. Harminc-harmincöt munkás, hivatalnok és polgári osztályhoz tartozó beteg szorongott e szobában, egy részük pedig az előszobában foglalt helyet. Három óraker érkezett meg *Wettenstein* s mikor megtudta, hogy munkatársunk mi járatban kereste föl, bevezette a fo-

gadó szobájába. Alacsony, tömzsi, negyvenöt-ötven körüli ember, akinek alig van egy nyugodt perce, amióta Pesten van. A betegek között gyorsan elterjedt a híre s e miatt egész nap zaklatják. Rendesen délután van, mire a szentendrei szanatóriumból megérkezik s alighogy megebedelt, betegeihez kell mennie, kik a rendelő szobában türelmetlenül várják. Kérdésünkre a következőket mondta:

— Nem szeretném, ha ujságokba kerülne a dolog, mert a közönség és kollegáim is félreértenék. Nekem egyedül az volt a céloim, hogy a szakkörökkel, kiknek az ítélete egyedül irányadó, megismertessem szerumomat s bebizonyíthassam, hogy a tüdővést lehet gyógyítani. Tizenhét évig kísérleteztem, amíg végre *eredménye lett tanulmányaimnak*. Azon nem ütődtem meg egy percig sem, hogy vonakodtak egyes orvosismerőseim egy ilyen szerum lehetőségét elismerni, inkább az bántott, hogy nem tudtam olyan kórházat, vagy klinikát találni, ahol kísérleteimet igazolhattam volna. Három hónappal ezelőtt aztán az a megtisztelő bizalom ért, hogy dr. *Friedrich Vilmos* professzor megengedte, hogy a szentendrei szanatóriumban rendszeresen hoszpítálhassak. Ugy tudom, hogy a szanatórium vezetősége éppen most ad ki egy jelentést a kísérleteim eredményéről, egyelőre tehát ezt kell bevéárom. Én mindenesetre bízom a találmányomban, mert *pozitív eredmények* vannak mellette. Másfélve gyógyítottam saját szerumommal betegeimet s pár százat sikerült eddig megmentenem, pedig volt közöttük számos olyan, kiknek életbenmaradásáról a klinikák is lemondtak. Egyetlen vágyam van csupán és ez lelekesített sok évi tépelődéseim között, hogy az emberiségnek szolgálatot tegyek.

Itt félbeszakította beszédét, mert egyik türelmetlen betege a szobába jött és injekciót kért. Boosánatot kért, hogy többet nem mondhat, de azzal mentette magát, hogy ebben az ügyben, amíg az orvosi körök ítéletet nem mondanak felette, nem akar bíró lenni.

Nyilatkoznak a betegek

Használ az oltás

Dr. *Kierz Andor* 25 éves fővárosi ügyvédjelölt volt, aki beszélgetésünk alatt sürgős dolgai miatt a szobába jött, hogy beoltassa magát. Bemutatkozás után *A Hir* tudósítójának a következőket beszélte el:

— Két év óta tüdőbajban szenvedek, rendszeresen gyógyítottam magamat, voltam kétszer Olaszországban is, de nem volt semmi eredménye. Melancholia lept meg, munkaképességemet elvesztettem s *lemondtam egészen az életről*. Egyik rokonom révén pár hét előtt értesültem aztán, hogy *Wettenstein* doktor új szerummal gyógyít, gondoltam felkeresem, nekem már egy sem árthat semmi. Eddig tizenkét oltást kaptam és az *eredmény különö*. Lázam megszűnt, éjjeli izzadásaim elmúltak, köhögésem kimaradt s *azonkívül dolgozni tudok*.

Más variációban majdnem ugyanezeket mondták az előszobában és a folyosón várakozó betegek *A Hir* tudósítójának. Egyik közöttük — egy angyalföldi leány — az egész tavalyi esztendőt ágyban töltötte. Az orvosok lemondtak róla s ő sem tudott már többé remélni. Ezideig mintegy husz oltást kapott s *azóta fokozatosan javul*. Lába 39.8-ról és 40 fokról leszállott 37-re, könnyebb munkát képes végezni és egész nap szabadon járhat. Körülbelül harminc-harmincöt beteg mondta el ugyanezt az eredményt, úgy hogy a szentendrei szanatórium jelentése és orvosok által konstatált eredmények tényéből már eddig megállapítható, hogy itt egy nagyjelentőségű tudományos, talán világraszóló felfedezésről van szó. Nem kételkedhetünk komoly, lelkiismeretes és szakképzett orvosok ítéleteiben, de országos érdekek parancsolja, hogy ennek a rettenetes betegségnek hivatalosan is elismert tekintélyei módját ejtsék az új gyógyszer megismerésének és ha hatásosnak bizonyul, minden országos ügynél előbbre való.

Nagyvárosi boszorkányok

A jósnők veszedelme

Ma ismét egész sereg jósnőt lepleztek le a fővárosban. Ha rendőrségi iratok nem bizonyítanák, el se hinné az ember, hogy a babona ennyire burjánzik Budapesten is. Még pedig az előkelő családok hölgyei közt éppugy, mint a műveletlen napszámosasszonyok körében. A furfangos szélhámosnők jósoltak tenyéréből és kártyából, néhányan pedig kuruzslással is foglalkoztak.

Füstbement boldogság

Keserves hangú névtelen levél irányította a rendőrség figyelmét újfent a javasasszonyokra. Egy fővárosi uriember a többi közt ezt írta *Krecsányi Kálmán* detektív főnöknek:

— Kérem, sziveskedjék érdeklődni *Krasznai Jánosné*, született *Bende Mária* iránt. Ez a nő tönkretette a boldogságomat, a nélkül, hogy valaha ártottam volna neki egy szóval is. A menyasszonyom, aki szeretett s akit imádtam, odament, illetve őt magához csalta ez az asszony és olyan gázságokat hallott a jósnőtől, hogy azonnal visszaküldte a jegygyűrűt nekem. Megzsarolta a mátkámat s ok nélkül szerencsétlenné tett engemet.

A detektívek megállapították, hogy *Krasznainé*, aki egy főhadnagy özvegye, esztendők óta jóslásból él az Erkel-utcában. Husz nő várt épp a konyhában, mikor a titkosrendőrök beállítottak. Volt ott két cseléd, egy színésznövendék, két gazdag cipész feleség, egy nagyvendéglős neje, egy utcai leány, egy kintornás felesége, egy kofa, egy szülésznő s egy operaénekesnő. *Krasznainé* huszötven korona tiszteletdíjat kért egy vizitért. Most megindították ellene a szigorú kihágási eljárást.

A bűvös asztal

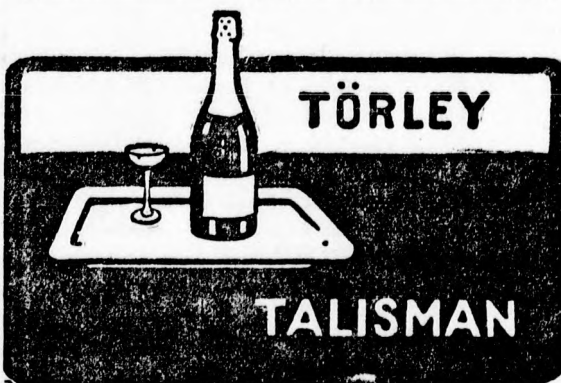
Standner Ferencné, született *Mitterhofer Anna* a Podmaniczky-utcában levő tanyáján fogadta áldozatait. A szoba közepén egy óeska asztal volt, amelyen kemény papírlapra a következők valának rápingálva: jobbról egy templom, mellette nagy fekete kereszt, alatta koporsó, amelyhez oda volt írva: *Temető! Jaj ne-*

hem. A papírlap közepén zöld koszoruban: *Ima.* A balsarokban egy kerítés, mögötte három „szellem“. A jósnő francia kártyákat rakott a papírlapra aztán sokféle hókusz-pókusz csinált s borsos áron csavarta el a hiszékeny vendégek fejét.

Hasonlóan működött *Herskovits* Antalné, született *Tomaska Zsuzsanna*, a Dráva-utca 8. száma alatt. *Fehér Róza* vasalónőnek vetett kártyát, amikor rajtaütöttek. A Cserhát-utcában *Krausz-Füredi Terész* szakácsnő jóslgatott. A Thököly-úton *Brenner Ilona* viceházmesternét leplezték meg. Két nagyrangú tisztviselő felesége volt ott. Nagyon röstelkedtek s azt füllengették, hogy telekvétel dolgában jelentek meg. A Kut-utcában *Hajdanu* Antalné, született *Malasics* Mária csak olyanokat fogadott, akik ajánlóleveleket vittek. Nagy volt a forgalom, nyolcan voltak *Valek Jánosnénál* is, a Kőrös-utcában; köztük egy vagyonos pék neje, egy kereskedő felesége, két színésznő s két mosónő.

Kuruzslás

A jósnők közül a legveszedelmesebb *Rademeczky Józsefné*, született *Kokas Erzsébet*. Csodás hatású kenőcsöt árult, amely egyformán gyógyította a tüdővést, reumát, hülést, fejfőrsöt, vesebajt, aszthmát, börbajt, himlőt és a különböző sebeket. A jósnő „ráolvasott“ olyanokra, akik rögtön nem hitték neki. Nyomatott reklámcedulákat is osztogatott, amelyeken „széleskörű ajánlást“ kért a felektől. Ugyancsak veszedelmes asszony volt *Tóth Béláné*, született *Husztli Rachel*, a Hunyadi-utcában. Furcsa, vörösrézzel kivert botja volt, amelylyel szellemeket idézett. A bot elűzte a rossz szellemeket s a jókat visszatartotta. A rendőrség most már nem nyugszik addig, amíg az összes budapesti jósnőket ártalmatlanná teszi. Valamennyit le fogják csukni.

Morfin

— A HIR eredeti tárcája —
Írta: LAZÁR MIKLÓS

1.

... A sötétség ébresztett fel. Megéreztem, hogy jön, szárnnyal a városra, birkózik a világossággal; felriadtam, kezembe tettem sovány arcom, vártam... aztán kopogós lépéssel jött is egy ember és szemben felgyújtotta a lámpát. Sokszor nem így történt. De akkor már végem volt. Ébren ájmodtam kétségbeesetten harcoltam vergődő idegeimmel, durván bántam velük és ki is esufoltam őket. — A szomszúság könnyet facsart a szemembe, az asztalon teli korsó víz volt, csak a kezemet kellett kinyújtani, — és mosolyra torzult fekete ajkam, behunytam szegény szemem... Mondtam: most a torkomon friss forrásvíz gyöngyözik! Pogány csata volt. Győztem. És éreztem, hogy felüldülök a víztől.

Meggyújtottam a lámpát. Füstölt. A korom, mint a szitáló eső beette magát a butorokba, a ruhámba, az agyvelőmbe. Így öltözöktem. Magamra kaptam rongyaiamat és kiosontam az utcára. Megcsapott a levegő. Borzongtam, vacogtam a hidegtől. Az eresz alatt mentem a fal mellett és ha rám nézett valaki, összeresztetem, mint egy gyilkos. Egyszer egy asszony, gyászruhás, kisírt szemű, elibém állott és azt mondta:

— Ilyen züllöttél, és az én fiam meghalt...

Minden vér az arcomba szökött, kiáltani akartam és a mellemből feltörő zokogás a torkomon akadt, mint egy szálla... irtozatos volt, hallottam a hátam mögött loholó üldözők lármáját, lódobogást, patkócsattogást... rohantam, míg fuldokolva összeestem.

A ligetben voltam. Már turták a földet, fekete kertészleányok és erős mellű kertészlegények ásták a rózsagyakat. A föld szaga megnyugtató. Különben is csend volt, mint a temetőben. A mellemből egyszerre felbuggyant a sírás, sajnálni kezdtem magam, szomorúságokra gondoltam; arra, ha az apám élne, hogy huszéves vagyok, senkim sincs. Leültem egy padra, néztem a kezem és mondtam:

— Ez nem az én kezem, ez a sárga, csontos, sovány kolduskéz... Megsimogattam az arcom (mióta nem simogatta senki!) és megijedtem.

— Ez a ványadt, szőrös arc nem az én arcom...

És mint mikor ringva, beborítják a hópelyhek a fáradt vándorlegényt, előbb csak a kalapját, vállát, azután, amikor megrogyik a térde, egészen elfödik, — úgy lett rajtam ur a gyűlölet.

— Ugy se sokáig tart... Pusztuljak bele... Megindultam a város felé.

2.

A hegyek felől akkor jött a tavasz. Hajnalig az utcákon csavarogtam, nem hagyott nyugton, bujtogatott, csiklandozott a lan-

Nagyszebennek nem kell a magyar nyelv

Polgármestere levelet írt A HIRnek. Azt mondja, joguk van a német nyelv használatához. Törvény van róla

El kell törölni az ilyen törvényt!

Megírta *A Hír*, hogy Nagyszeben polgármestere, *Dörr Albert* németül levelez a magyar hatóságokkal. A polgármester urat telefonon hívtuk föl, hogy nyilatkozzék ebben a fölháborító ügyben. *Dörr Albert* azt mondotta, hogy *A Hír*-ben közzétett 1713/1907. számú németnyelvű aktáról nincs tudomása, de majd utánanéző a dolognak. Ma azután a következő levelet kaptuk Nagyszeben polgármesterétől:

Tekintetes szerkesztőség!

Az este távbeszélőn folytatott beszélgetésre hivatkozva, van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy 1713/1907. szám alatt sem a városi tanács a helybeli m. kir. honvédlaktanya-parancsnoksághoz nem írt, sem a nevezett parancsnokságtól ilyen számú átiratot nem vett.

Egyébként ezuttal is csak ismételhetem, hogy tényleg a m. kir. honvédlaktanya-parancsnoksághoz épp úgy, mint más állami hivatalokhoz német nyelvű átiratok lettek intézve városunk tanácsától, mely eljárás az 1868. évi XL. t.-cz. 20. és 22. §§-aiban foglalt rendelkezés alapján.

Mi mellett maradtam a tisztelt szerkesztőségnek kész szolgálója

Nagyszeben, 1907. október

Dörr Albert,
polgármester.

Nagyszeben polgármestere tehát beismeri, hogy a város tanácsa németül levelez a hatóságokkal és ezt a jogát a nemzetiségi törvényre való hivatkozással hangsúlyozza. Ezt a törvényt tudvaleg maig sem hajtotta végre az államhatalom, ami azonban nem akadályozza a nagynémet érzelmű szászokat abban, hogy a törvény nyúlós paragrafusait a maguk agitációs céljaira ki ne aknázzák. Ez is szomorúan világítja meg az erdélyi szászok türelmetlenségét és gyűlölködését mindennel szemben, ami magyar.

A nemzetiségi törvény revízióját régóta sürgeti a függetlenségi párt. Maguknak a nemzetiségi törvénynek sem kell ez a törvény, nekik az se lenne elég, ha a parlamentben oláhl, rácul és németül beszélhetnének. A nagyszebeni botrány

gyos szellő. Részeg voltam, beszélgettem vele. Szidtam:

— Vén korhely, erigy haza... Mars! Hogy kiengeszteljen, az első rügyek illatát szórta felém, kitártam a karom, szédültem:

— Talán egy asszony felrázna, talán más lenne, minden más...

... És szembe velem, a világosságban állt egy leány. A hajnal bágyadtan hőmpölygött a házak felett, lassan ereszkedett lejjebb, lejjebb... a fehér ajtóknak támaszkodó leány feje a szürkületbe veszett, csak az alakját világosította meg a villamfény. Valami csapszék volt, ahol szürkületkor szokás pálinkázni. Éjfélkor nyitják, reggel zárják. Furcsa hely: grófok és hullafosztogatók koccintanak itt. Már a lépcsőn voltam. Közel a leányhoz, mikor az lassan elfordult és bement. Utána sompolyogtam; a pincérek hajlongva jöttek elibém. Kevesen voltak a leubjban, de a falak izzadtak, mint déltájt az arató leányok, a levegőben pedig párák uszáltak. Leültem és vártam.

A pénztár mellett munkások ittak; állva, hirtelen hajtották le az italt. Sietős volt, dolgozni mentek. Hátul két leány mulatott egy bronz arcú rác emberrel, szines és édes pálinkákat szüresöltek, a férfi tapsolt, a nők sikoltoztak, mint a vércsék. Mellettem szivarfüstben ült valaki, nem láttam, nem törődtem vele. — Fenéig ürítettem a poharat; összerázkódtam, a torkomon apró acél-tűk futottak le, a mellemet perzselte, a gyomromat égette a szesz. De melegem lett és a második poharat az ajtó felé emeltem, ahol a leány állott, fehér ruhában, karesu alak-

nem egyedülálló a nemzetiségi merényletek hosszú sorában. Meddig türi a függetlenségi többség, hogy a nemzetiségek úgy rendezkednek be itten, mintha egy-egy külön államtest volnának? Hogyan maradhat érvényben csak egy nappal is tovább olyan törvény, amely Magyarország magyarságára és állami szupremáciájára mélyen megalázó?

Mert amíg nem mozdul meg a függetlenségi párt, addig ne csodálkozzunk a Dörr Albertek bátorságán. Ki kell tépni a nemzetiségi törvényt a magyar törvénytárból!

x **Nagyszombati Barna Laci**, a cigányprimássa lett állatorvos megint visszatért a fővárosba és ma estétől fogva az Erzsébet-körút 41. szám alatt levő Badaacsony-kávéházban tartja érdekes hangversenyét Balázs Pista, balassagyarmati, tizenkét tagból álló zenekara élén. Barna Laci arra kéri a közönséget, részesítse ezúttal is abban a szeretetteljes jóindulatban, mint azelőtt és különösen volt kollégáihoz, az állatorvosi főiskola összes növendékeihez fordul szíves támogatásért. A Badaacsony-kávéház előkelő és szolid közönsége bizonyára ezután is élvezettel fogja az uri cigány művészi játékát meghallgatni.

A KÖZÖNSÉG IRÁSAI

Gyógyszerészek és droguisták

Három debreczeni gyógyszerész, akiknek az évi tiszta jövedelme egyenként százezer korona, most gyűlést hívott egybe, amelyen haditervet akarnak kifőzni — a droguisták ellen. A három dús gazdag patikusnak elhatározott, szigorú szándéka, hogy tönkretesz, kivégzi a droguistákat, akik mellettük élni, sőt megélni merészelnék. Az a kifogásuk a gyógyszerész uraknak, hogy a droguisták — akik mellékesen megjegyezve okleveles, végzett gyógyszerészek — a gyógyszerárakba való cikkeket is árulnak. Nem akarják megengedni a patikus urak, hogy a drogueriákban olyan közönséges házi gyógyszerket tarthassanak, mint az anyalevel, kámför, bóríz, stb. Szigorúan meg akarják rendszabályozni a drogueriákat, lehetőleg akarják tenni az egzisztenciájukat. Arra abszolúte nem gondolnak a gyógyszerész urak, hogy mi droguisták vagyunk és protekció híján — szintén élni és a családunkat fenntartani vagyunk kénytelenek. Azt szeretnék, ha mindannyian százhusz évig öreg provizorok maradtunk volna.

Tisztelettel:

Nagykároly.

Ifj. Gaál Kálmán.

A Szabadság-tér és a villamos

A villamos társaságok gazdálkodásaira ropant jellemző a kocsijáratok elrendezése. Például régi és általános panasz az ötödik kerület közönsége körében, hogy a Szabadság-tér felé, ahol a legtöbb iskola és hivatal van, a K. V. V. T. csak nyolc percnél indít kocsit. Amikor aztán a kocsit a megállóhoz érkezik, az ott felszaporodott ideges, türelmetlen tömeg egymás hegyén-hátán át mászik föl a ko-

jával a függőnyt becézgetve. Milyen lehet a hangja? Csak be ne jöjjön, hogy ne lássam közelről! Csak ne jöjjön! Mi a neve?

— Tavasz Erzsébetnek hívják . . .

A füstfellegből rekedten, keményen jött a három szó, de amig hozzám ütődött, elfáradt, megenyhült, csengett. Már előttem is állott az ember, aki szőlött és cognacját az asztalomra tette. Magas, öreg volt, az arca piros és betegesen kövér; fehér szakáll a ajka körül sárga, a bajusza a szájába lógott. Bö, szürke ruha volt rajta, a kezén rozsdaszínű foltok. Leült és még egyszer mondta, most már zordan:

— Tavasz Erzsébet a neve, különben ha kérde, ő maga is megmondja szívesen. Ittunk. Az öreg keze remegett; amikor hozzám ért éreztem, hogy jéghideg.

— Nincs lélek az italban. Semmi . . .

Bólintottam.

— Igaza van. Rongy . . .

Az ajtó felé néztem. Észrevette. Rám vigyorgott.

— Szép lány. Kivált reggel. Az anyja még szebb volt. Nyárnak hívtuk, mindig piros ruhában járt, szagos haja volt, szőke . . . Ez fekete . . .

Az ajtón besóhajtott a reggel. Már csak ketten voltunk. Busultunk.

— Fekete?

— Éjszaka, akár a többi lány. Sovány, karikás szemű, ügyetlen . . . hajnalra kivirágzik; megnő, teltebb a válla, harmatos a szeme . . . Tavasz Erzsébet!

— Milyen gyönyörű neve van . . .

— Semmi . . . — a kezével nyugtala-

csikra; veszekedve, ordítva. Persze, így is lentmarad a közönség nagyrésze, amely aztán várhatja a másik kocsit. És mindenki siet, iskolába, hivatalba, s egyéb fontos dolgai után. Kocsit pedig nincs. Nem lehetne a társaságnak ezen a bajon segíteni, s több kocsit küldeni a Szabadság-tér felé? Hiszen ez épp úgy érdeke a villamosnak, mint a közönségnek.

Budapest.

Nagy Gyula.

TÖRVÉNY ELŐTT

A nyíregyházi Justitzmord

Utban az igazság

Beszélgetés a védővel

A legújabb bírói tévedést, a gyilkosságért hét évi fegyházra elítélt Böröcz Sándor esetét *A Hír* a minap bőven ismertette. Megirtuk, hogy bár az esküdtek az erős felindulásból elkövetett emberölésben mondták ki bűnösnek, az esküdtek főnöke tévedésből gyilkosság büntette miatt ítélte el Böröczöt. Ebből az alkalomból felkereste ma *A Hír* munkatársa dr. Kardos Samut, Böröcz védőjét, aki az esetre vonatkozólag igen érdekes részleteket mondott el.

— Böröcz héres volt gróf *Dessewfy* Aurélnak, a főrendiház elnökének uradalmában. A legénynyel *Kalandra* András tisztartó nagyon kegyetlenül bánt, rugta, pofozta és ütlegelte. Egy ilyen alkalommal történt, hogy a vérig kintott Böröcs a kaszáját belevágta a tisztartóba, aki nyomban meghalt. A csendőrök Böröcz Sándort kezén, lábán megvasalták. E közben ért oda a megölt tisztartó sógora *Herkélyi* Gyula csendőrfőhadnagy.

— Igaz az, hogy a főhadnagy súlyosan bántalmazta az összevasalt Böröczöt, — kérdezte munkatársunk.

— Én a helyszínén nem voltam, de megjelentek nálam Böröcz szülei, akik elmondták, hogy a főhadnagy öklével egyba-főbe verte a legényt, úgy, hogy orrán-száján bugyogott a vér.

— Tett a főhadnagy ellen ügyvéd ur följelentést?

— Amig védecem sorsa el nem dől, nem teszek följelentést. Különbén ezt a dolgot még nem beszéltem meg vele tüzetesen.

— Mit gondol, hogy fog majd ez ügyben dönteni a Kuria?

— Erre vonatkozólag igazán nem felel-

nul intett, a feje remegni kezdett. Csunya volt. — Mit ér az? Félni kell tőlük. Nem az igazi . . . A szesz sem. Az asszony sem. Egy van . . .

A hangja elcsuklott, kéjesen, borzongva sugta:

— Egy van . . . A morfin . . . Az. Boldogság, öröm, szerelem . . . A morfin szent, örök szerelem . . .

Felállott és támozogva indult az udvar felé. Az ajka folyton mozgott; motyogott valamit . . . Kinyitotta az ajtót, a sötét folyosón fehér árnyék jött, lassu, imbolygó járással; a küszöbön megállt, rámnézett, mosolygott . . . A pohár kiesett a kezéből és szerelmesen, alázatosan hívtam:

— Erzsébet . . . Tavasz Erzsébet . . .

Leült mellém. Fehér ruhája tiszta, mintha most vette volna fel, a szeme fekete és könnyektől nedves; kis leány volt, menyasszony . . . fekete hajában fehér szegfű. Nem szólunk egy szót sem. A nézésemmel simogattam, öletem . . . lehajtott a fejét és megcsókolta a kezem.

Bedült az ajtón az öreg; leült a kályha mellé a földre, a feje a mellére esett; elaludt. Az utcán kocsik jártak; hideg volt.

— Megyek . . . — mondta nagyon hal-

kan a lány.

— Hova? — kérdeztem és lázas voltam az izgalomtól.

— Veled! — elszántan szölt és én ujongtam. És mentünk együtt Tavasz Erzsébettel.

(Folytatása holnap.)

hetek, nem akarok prejudikálni az ítélet előtt. Abban az esetben, ha a Kuria megsemmisítene a nyíregyházi esküdtbírói ítéletét, akkor valószínűleg a debreceni esküdtbírói elé kerül az eset. Ennek a döntése pedig nem lehet súlyosabb annál a verdikténél, amely miatt most megsemmisítik majd az ítéletet.

— Hogy jöttek rá a tévedésre?

— Amikor a bíróság elnöke kihirdette az ítéletet — a hét évi fegyházat, több esküdt panaszra ment az elnökhöz. Bejelentették, hogy ők nem azt a verdiktet hozták, amelyet a főnökük kihirdetett. Ez a bejelentés nagyon meglepte az elnököt. Sorba kihallgatta az összes esküdteket, akik valamennyien konstataáltak azt a megdöbbentő tényt, hogy tévedés történt. Az elnök erről azután több íves jelentést küldött a Kurianak.

A védőügyvéd ezután elmondotta, hogy *Oberschal* Adolf a Kuria elnöke, tekintettel a vádlott vizsgálati fogságára s az eset rendkívüli körülményeire, a pört soronkívül már november első felében tárgyalásra tüzeti ki.

§ **Merénylet a férj ellen.** Valóságos pokoli kinszenvedés volt az élete *Wassermann* József bérkocsis feleségének. Az ura szeretőket tartott, s e mellett brutálisan bánt vele. Az elkeseredett asszony május 15-én megleste az urát s előtte öngyilkosságot akart elkövetni. A bérkocsis durrván ráfordt s ismét meg akarta verni. Az asszony erre előrántott egy hegyes konyhakést s azt beledöfte az urába. *Wassermann* három hétig nyomta az ágyát, azután felgyógyult. *Mladonitsky* bíró tanácsa ma tárgyalta a vizsgálati fogságba helyezett nő ügyét. A bíróság dr. *Vássonji* Vilmos védbeszéde után felmentette és tüstént szabadlábra helyezte a szerencsétlen asszonyt. A felmentő ítéletnek legjobban megörült a férj. A tárgyaló teremben össze-vissza esőkölt a feleségét, aki megbocsájtott a javulást ígérő embernek.

§ **A zilahi kasszafurók.** Egy vakmerő betörőbanda tavaly január 30-án éjjel sikerült fogást csinálni a zilahi adóhivatal pénztárhelyiségében. Kifurták a pénztárt és elloptak belőle hatszázhatvanhat ezer korona értékű értékpapírt és *hetvenezerkétszázkilencvenhét* korona készpénzt. Hosszas nyomozás után letartóztatták a betörés értelmi szerzőjét, *Taleszmann* Nisim Márkus lengyel származású, nemzetközi betörőt és csakhamar kézre kerültek a többi tettesek is, számszerint nyolcan. Taleszmann a zilahi bíróság tíz évre, a többi tettest hat évtől nyolc évig terjedő fegyházra ítélte. Az ítélet még jogerőre sem emelkedett, amikor *Taleszmann* megtudta, hogy egy *Samler* Márkus nevű büntőtársa nagyban költekezik. Rögtön jelentkezett a vizsgálóbírónál és elárulta, hogy *Samler* a lopott pénzből harminkilencezer koronát rejtett el, ezenkívül büntőtárs ennek a felesége és még egy *Lauber* Hermann nevű ember is. A bíróság ezeket is elítélte. Az ítélet ellen dr. *Kardos* Samu védő felebbezést jelentett be. A Kuria azonban ma csekély változással, helybenhagyta a korábbi kiszabott büntetéseket.

§ **A bélyegtolvajok.** Három hónappal ezelőtt *Spitzer* Gerson és társa cégnél közel ötvenezer korona értékű postabélyeget lopott el *Valentin* József könyvelő és *Miszgái* Irma hivatalnoknő. Mind a ketőt letartóztatták. Miután a vizsgálat során a cég alig ezer korona kárt tudott kimutatni, a vádtanács ma dr. *Fried* Vilmos és dr. *Weisz* Ödön védők kérelmére a terhelteket szabadlábra helyezte.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

Szilárd irányzatban, egyes tételekben néhány fillérrel drágább áron elkelt 26.000 mm. buza. Rozs szilárd. Zab változatlan. Tengeri ártartott. Árpa forgalom nélkül.

Egyéb termények ára csekély forgalom mellett változatlan, csak rozs szilárd.

Eladatott:

Tiszavidéki: 400 mm. 30 k. 24.80 K., 300 mm. 79 k. 24.80 K., felső, 100 mm. 78 k. 24.60 K., 100 mm. 78 k. 24.60 K., 400 mm. 78 k. 24.50 K., 400 mm. 77.7 k. 24.60 K., 600 mm. 77 k. 24.50 K., felső, Budára, 100 mm. 77 k. 24.40 K., 200 mm. 77 k. 24.60 K., 100 mm. 76 k. 24.10 K., 200 mm. 76 k. 24.10 K., 100 mm. 76 k. 24.10 K.

Harta: 1240 mm. 76 k. 24.25 K.

Fejérmegyei: 1030 mm. 76 k. 24.30 K.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 78 k. 24.20 K., 400 mm. 78 k. 24.20 K., 100 mm. 78 k. 24.20 korona.

Dunai: 2400 mm. 76 k. 24 K.

Tolnai: 1000 mm. 76.5 k. 23.80 K. Budára,

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 22.— K.

Lucerna: 15 mm. 114.— K., ab Budapest.
Zab: 100 mm. 16.30 K.
Készpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Table with columns: Buza, Árpa, Zab, Tengeri, Repce. Rows include various grades and prices per 100 kg.

II. Határidő-üzlet.

Table of futures prices for wheat (Októberi buza), rye (Októberi rozs), and sea buckthorn (Májusi tengeri).

Déli 1 órákor zárulnak.

Table of closing prices for futures contracts at 1 PM.

Gabonaforgalom

Table of grain trade statistics for October 22-23, 1907, showing arrivals and exports.

Délutáni határidő-üzlet:

Table of afternoon futures prices for wheat, rye, and sea buckthorn.

A budapesti értéktőzsde

A tegnapi amerikai pánik a mi tőzsdénken is éreztette a hatását. A mai tőzsde lanyha lefolyású volt...

Előtőzsde:

Előtőzsde lanyha Amerikára. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 629.25—630.75.

leszámitoló- és pénzváltóbank 455—458. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 398.50—404.

Déli tőzsde:

Szilárdabb berlini jegyzésekre javult. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 630.50—631.75.

Utőtőzsde

Irányzata nyugodt. Kötettek: Osztrák hitelrészv. 630.75—632.50.

Zárlat délután 4 órákor

Osztrák hitelrészvény 630.50. Magyar hitelrészvény 734.50.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, október 23. 4 2/3% papír járadék 95.75 4% oszt. arany jár. 113.80.

Bécs, október 23. 4% arany-járadék 109.90 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 141.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, október 23. (Zárlat.) 4 2/3% papírjára. 4% oszt. arany jár. 96.75.

Művészeti kivitelű és polgári

BUTOROK óriási választékban kaphatók a MÜBUTORKERESKEDELMI R.-TÁRS.-nál

34 korona

egy divatos férföltöny vagy föltöltő merők után, romok szobájában, finom gyapjuszövetekből

Magyar Otthon PENZIÓ VII Főherceg Sándor-u. 30

Képviselők Művészek Írók Családok Tanulók Magánosok

Kedvelt és állandóan partfogott otthona. Villanyvilágítás. Rézágak.

FÜRDŐK. LIFT.

Advertisement for 'Csillag Anna' hair oil, featuring an illustration of a woman and text describing the product's benefits.

Salome tánca.

Salome tánca csudaszép, Mámoros, kéjes álom... Szól a király: „Táncolj Salome! Táncolj, kívánom!”

Advertisement for 'Sósborszesz' (sulfur wine) and 'Házibarát' (household friend) products, including 'Barack-Hiradó' and 'Első Alföldi Cognacgyár'.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1907. október 24-én.

M. KIR. OPERAHAZ.

Tannhäuser
s a wartburgi dalnokverseny.
Regényes opera 3 felvonásban.
Kezdete 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Egérke.
Kezdete 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A denevér.
Operett 3 felvonásban.
Kezdete 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A vig özvegy.
Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órákor.

Modern Színház-Cabaret

Három istennő. Prolog. Irta és előadja Pálmay Ilka. **A trónörökös.** Életkép. Irta Szomaházy István. **Drágaság.** Pesti jelenet. Irta Molnár Ferenc. **Jus primae noctis.** Operette. Irta Heltai J. és Szirmai A. — Cabaret-számokban fellépnek:
Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Juliska, Vörös Ily, Nyarai Antal, Kardos Andor, Solyom Márton.
Kezdete 9 órákor.

Budapesti CABARET

Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.
22 új cabaret-szám és 4 új kis darab.
LÁSZLÓ RÓZSI, FERENCZY KÁROLY, NAGY ENDRE,
Bihar Olga, Kápolnai Irén, Balogh Böske, Máhr Nándor, Huszár Károly, Sajó Géza stb.
Jegyek: **Bárdnál, Kossuth Lajos-utca és Andrassy-ut, Zipser-nél, Andrassy-ut és a Cabaret pénztáránál.**

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: **LEITNER és KELETI** Révay-utca 18. Rendező: **ROTT SÁNDOR**
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órákor. UJDONSÁG!
Ujdonság! Ma és mindennap 9 1/2 órákor. Ujdonság!
Biztos diagnózis
bohózat írta: Cagliostro.
Végül 11 órákor!! Szencsácós!!

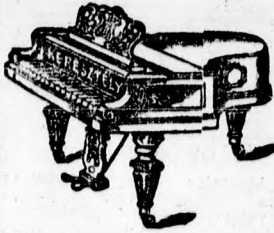
„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: SATYR.
Továbbá: **Trebitsch Sándor és Baura Emil** urak új szóló számaikkal.
Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az 1. emeleti CASINO DE PARIS megnyitott. Kezdete fél 12 órákor, többek közt a 7 líres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépte.

Kedélyes Színház-Cabaret

TELEFON **ÜLLŐI-UT 46.** TELEFON 89-84.
Minden este fél 9-12-ig nagy előadás.
Uj cabaret számok. Két bohózat egy operett.
Cabaret számokban fellépnek:
Molnár Bella, Szizetti Irén, Szentes János, Giréthy Károly, Gondör Aurél, Diósi Irén, Arany Sári, Dollé.
Paholyulások nappal a pénztárnál 10 óráig.
Fentartott helyek **Jegyek kaphatók** 12 és este fél 7 óráig!
Telefon 89-84. utján is lehet jegyet rezerváltatni.

Világhírű zongorák

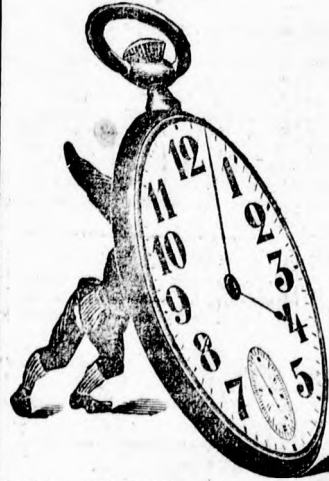
mint Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Ibach, Gaveau Párisból stb. legolcsóbban vásárolhatók és bérelhetők.
Keresztély
hirneves zongoratermében)
Budapest, Váci-körút 21. sz. (Iparudvar).

LISZT FERENC-kávéház

Andrássy-ut 67.
Október hó 26-án megnyílik.
Társaságok részére külön termek.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Ne küldjük pénzünket külföldre.
Fig. elmozdítottam a n. é. közönséget arra, hogy külföldi cégek áb áimat utánozzák s így ezek egyformá, csak hogy az árjuk a valóságban silány és értékelen

Világhírű **OMEGA-**
óra! Igen finom precízió szerkezettel. 15 köves horgonyművel, melynek tokja, szerkezete és számlapja a leg gondosabban kidolgozva és szabályozva **26 K 80 fill.**
Duplafedeles, 3 nehez ezüst fedéllel **34 K.**
A leglaposabb kivitelben gyönyörű számlappal **38 K.**
Arany „OMEGA”-óra **140 K-től 200 K-ig.**

Csak kipróbált és jól szabályozott pontos órákat szállítok. 5 évi jótállás! Ki ezen lapra hívja, megkapja ingyen és bérmentve új 3000 ábrát tartalmazó árjegyzékemet, mely valóságos tanácsadó az ékszerszállítóknak.
Schönwald Imre, Pécs
órásmester és ékszerszövő.

Badacsony - kávéház

VII., Erzsébet-körút 41. sz.
Ma és minden este
Nagyszombati BARNÁ LACI
volt állatorvostanhallgató vezetése alatt **Balázs Pista** 12 tagból álló zenekarával hangversenyez.
Családok találkozóhelye! Polgári árak!
Számos látogatásért s összes volt kollégái és jóbarátai szives támogatásáért esd
Nagyszombati Barna Laci.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó- és tükör márvánnyal 130 ft., 1 kredenz, 1 kihúzósasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdívany, 120 ft., 1 kanapé, 2 fotel, 2 fantázia szék, 2 ülőke, 1 szalonszék és 1 konzol és tükör selyemmel vagy plüssel bevonva 110 ft. Nagyobb és finomabb berendezés nagyon olcsó árakért, sekk, valamint egyes **BUTOROK** nagy választékban.
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktára
Budapest, Váci-körút 9, 1. em. Szerecsen-utca sarok
365 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillérvérvényeg beküldése ellenében megküldjük.

1902. 1903. 1904. évben 16 első díjjal kitüntetve.
KÁLLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám)
Teljes jótállás kitűnő eséplésért!
Kállai Lajos-féle
híres villamos benzín lokomobil eséplőkészletek, melyek gép és nélkül bárki által könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlatok.
GŐZGÉPEK BECSERELÉSTEK
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: **Kozma József** Kadarkút, **Somogyi** Somogygye. **Tóth Péter** bagyi földbírtokos, **Csantavér** B. E. m. **G. Bíró József** földbírtokos, **Czegléd**, **Pestmegye.**
Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen

Impregnált fogkefe

nem drágább, mint más fogkefe, ellenben használata után teljesen gondozatlan fogak 1 perc alatt vakító fehérré lesznek. 30/71
Ném. bír. szab., osztr. és magy. szab. bejelentve.
Kapható mindenütt.
Vezérképviselet és raktár:
Schwarz Bertalan BUDAPEST ::
Váci-körút 5/b. sz.
Tessék prospektust és árjegyzéket kérni

Rum és likőrök

készítése házilag!!
100%-200% megtakarítás!
fillér **80** fillér
egy adag koncentrált jamaika rum kivonat, vagy az alább felsorolt likőrkivonatok bármelyike, melyek segítségével 1 1/2-2 liter igen finom rumot, vagy 2 1/2-3 liter igen finom likőrt készíthetünk. Hazánál utasítás minden üveghez. — Allsch, Anisette, Benedictiner, Chartreuse, Császárkörte, Curacao, Cseresznyelikőr, Diólikőr, Fodormenta, Kakaó, Kávé (Crème de Mocha), Kőmennyés, Meggylikőr, Marasquinó, Rosztopsin, Vanília, Waldmeister, Ószi és sárga barack stb. Conc. jamaika rum-kivonat és Cognackivonat
1 kor. beküldése ellenében bérmentve küldök egy adag bármilyen likőr vagy rumkivonatot próbára. Főraktár:
Majthényi Béla
arany kereszt drogéria és illatszertár
Budapest, IX. ker., Vámház-körút 15.

Kérje ingyen

és bérmentve nagy, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet 3000-nél több ábrával mindennemű nickel-, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany- és ezüstárúkról eredeti gyári árban.
Nickel-Remontoir óra ... K 3.—
System Roskopf-Patent óra ... 4.—
Svájci eredeti System-Roskopf Patent Védjegyzett Nikkel Sas-Roskopf horgony Remontoir óra ... 7.—
Goldin-Remontoir óra „Luna” művel, duplafedeles ... 8.50
Ezüst Remontoir óra „Glória” művel, nyitva ... 8.40
Ezüst Remontoir óra duplafedeles ... 12.50
Ezüst páncél lánc ugró gyűrűvel 15 gramm nehéz ... 2.80
Orosz-Tula-Nikkel honger Remontoir óra „Luna” művel ... 10.50
Ébresztő-óra ... 2.90
Konyha-óra ... 3.—
Schwarzwaldi óra ... 2.80
Kakuk-óra ... 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Kézirat kizárva! — Becserelés megengedve vagy a pénz vissza.
Első órágyár BRUXELLES. KONRAD JÁNOS cs. és kir. udvari szállító BRUX., 741. szám. (Csehország) 1021 2

Legolcsóbb hirdetési mód!
Nem kell a kiadóhivatalba fáradni, mert minden dohánytözsdeben kapható.

A NAP

Apróhirdetési levelezőlapja

A HIR

A hirdetés a levelező-lap beérkezése napján jelenik meg.

ÉRVÉNYES 10 szóig. Ára csak 20 fillér

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelölés alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettségük semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címeztek el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Apróhirdetési levelezőlap
A NAP vagy A HIR részére kapható minden dohánytözsében. Érvényes 10 szög, ára 20 fillér

Olcson levelezhet
mindenki, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Házasodhat
mindenki, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Állást kaphat
mindenki, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Betöltendő állást
hirdethet a legsikeresebben
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Butor
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Adás-vétel
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Lakás
egelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Pénzkölcsön
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Gyümölcs
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Üzlet
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Ingatlan
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szög, ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsében.

Házasság
bármely vidékről már 500 korona azonnali hozomány-nyal bíró leányok, özvegyek, elváltak 60 évesig nősiülhetnek, bármely magasrangúak is 70 évesig. Szírmák Imre által Budapest, Rottenbiller-utca 5/B. Telefon: 20-28. Videkről 20 filléres válszélyeg mellékelendő. 265

Férjhez mehetnek
bármely vidékről már 500 korona azonnali hozomány-nyal bíró leányok, özvegyek, elváltak 60 évesig nősiülhetnek, bármely magasrangúak is 70 évesig. Szírmák Imre által Budapest, Rottenbiller-utca 5/B. Telefon: 20-28. Videkről 20 filléres válszélyeg mellékelendő. 265

Házasságokat
ingyen közvetít a „Házasságok Ujsága” Budapest, Liliom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 271

Állást keresők
Házvezetőnői állást
keres megbízható izr. özv. asszony. Szíves megkereséseket „Anyahelyettes” jelölés alatt a kiadóba kér.

A t.c. gazdaközönség
és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárok, szesz-főzők, kertészek, kecskesség és felelősséggel, főnököknök díjmentesen elhelyeztetnek. Krakauer Armin, VI., Nagy-mező-utca 25. szám. Telefon 94-76.

Betöltendő állások
Ellenőri
állás betöltendő. Kerestetik továbbá 2 expeditor, több felügyelő, raktárnok, raktárvezető és hivatalszolgák. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Cirokseprő
és szakállkette gyártáshoz szakképzett munkás sürgősen keresettek. Ajánlatok: Zaymusz János Rákóczi-falva küldendők. 298

Főlvételek
raktárnok, magtáros, mérlegmester, felügyelő, felvigyázó, ordész, vadór, kasznár, ispán, könyvelő, pénztárnok, házfelügyelő, több kereskedősegéd, vegyész, utazó, szabász, pincemester, istálló-mester, és még különféle szakmába vágó férfiszemélyzet. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13. szám.

Tisztességes
flatalember, ki imi olvasni tud, bolti szolgának ugyszintén egy 13-14 éves fiú kütönök felvétetik. Toldi Lajos könyvkereskedés II., Fő-utca 2.

Malomszakmából
malomkezelői, malomhivatalnok, főmolnári, molnári, mázsamesteri összes állások olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Oktatás
Cimbalom-tanítónő
tanít kütönő módszer szerint kottából, vagy cigányosan mérskelt áron, egy saját lakásban mint házon kívül. H rom hónap alatt biztos eredmény. VII., Ovodna-utca 19 III. em. 32. 608

Polgáriszkolai,
kereskedelmi egyetemes önkéntességre képesítő vizsgára, mindenfajpót-és javítóvizsára a legközelebbi idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. szám I. em. 3. 10182

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiál rendes tanárok által oktatott szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyamai. Alapította Markovics Iván 1863. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola, ezelőtt Gyár-utca 4., (most kizárólag Liszt Ferenc-tér 10.) Cimre vigyázzunk! A szakiskola főnöke: Péterfy Sándor, a más utána: névű tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró-iskolája a
„STENOGRÁFIA”
országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola.
Kereskedelmi szak-tanfolyamok.
VII., Kazinczy-utca 8. I. em.
(Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.) 10921

Butor
Különféle butorok
azonnal olcson eladók. Privát! Sándor-utca 30/A. Földsz. 5. ajtó.

Régi butorszalón
Budapest, Ferenciek-tere 3. sz., félmelet. Vétel és eladás. Polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek, 30 százalek megtakarítás. Telefon 82-13. vázm. 133

Új rendszerű BUTORHITEL.
Butorok esküts a legjobb kivételnél kaphatók készpénzért v. banknál törlesztendő részletre.
BALÁZS és TÁRSA butorraktárában Budapest VI., Róvay-utca 3. szám. Vél-jóru mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradása, miáltal a butor mindenkinek készpénz-árban számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részlegesen sem egyéb költség nem terheli.

Butorok
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, irodaberendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, börgarnitúrák eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e (Kazinczy-utca sarok.)

Egy
jókabban levő divany olcson eladó. Soroksári-ut 8., földszint 1. 9798

Modern
alig használt hálószoba- és ebédlő-butor eladó. Megtekinthető délután 2-4-ig. Heller, Rottenbiller-utca 3., földszint.

Háló és ebédlő
garnitúrák, csillárok, réz-ágyak, szőnyegdívanyok, irodai berendezések, pénzszekrényeket, olcson eladók. Beraktározási Vállalat Budapest, Gerlezy-utca 2. Bolt-szám 11.

Adás-vétel
Pongyolák
Berehendi... K 6
Planéből... 7
Szövetekből... 8
Delainből... 9
Magyar Bluzipar Vállalat Bpest, IX., Üllői-ut 15.

Billiárd-asztal
jó állapotban olcson eladó. Sándor-utca 30/A., földszint 5.

Barackpálinka
kecskeméti egy éves 2 hektó eladó. Cim: Szelet Imre Kecskemét, IX. Lőkör-sor 295.

Szabószenet,
faszenet szállít Weisz és Vidor. Telefon: 53-49

Zongora
rövid, keresztúros, pianó keresztúros jótállás mellett féláron eladó. Szercezen-utca 33. II. 45. sz.

Veszek
a hivatalos árnyalamplaban nem jegyzett értékpapirokat és sorsjegyeket. Ajánlatok Fischer J. D. hirdetői irodájába Budapest, IV., Gerlezy-utca 1. „Szakember” jelölésre címezendők. 30052

Gyümölcs-eladás
Szepességi csemegék
Barta-féle vörösfonyva-befőtet, málna-, szamóca-, csipke-, boglyózt, gomba- és huskonzerveket, pástétomokat ajánl a Felkai Konzervgyár, Felka, Szepes-megye. Kérjen árjegyzéket. 29711a

Asztali alma
legfinomabb Batul, Pönyök, Törökbalint, vagy vegyesen. Kapható postakosaránkint 2 K. 40 fillérről Lengyel Zoltán gazdaságában Szilágy-Kraszna. 926

Csemegeszőlő
muskotály és passzatali fajok postakosaránkint 2.00 kor., teli szőlő 25 kg. 12 kor., 100 kg. 40 kor., teli almát I. r. nemes fajokat 50 kilót 16 kor., szögfülkörte, csemegé- alma postakosaránkint 2.40 kor., zöld nagyppaprika, paradicsom 1.60 kor. Vasuti rendelést csakis előleg beküldés-sel szállít Szabó VII. Cson-grádról.

Birsalmát,
nagy nemes fajokat postakosaránkint 2.40 kor., 25 kg. 8 kor., papirhéjú idej nagy diók 5 kilós szakban 3.50 kor., házilag főzött barack-levárnak kilója 2 kor., kütünő szilvalekvárt 1.20 kor.-órt szállít Szabó VII. Cson-grádról.

Pénz
Személyhitel
magánpénz, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerkesz 1-2-3 havi lejáratral. Bankkölcsönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, rész-vénytasaságtól, nem szövet-kezettől. Márton, Rottenbiller-utca 12., I. 14 szám. Telefonszám 84-66. Betáblázásokat házra, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elintézek olcso kamatra. 10.005

Pénzkölcsönt
kezes nélkül is banktól és privátúttal gyorsan szerkesz. Márton, Rákóczi-ut 65. Válaszbélyeg, Telefonszám 61-75. 303

Készpénzkölcsönt
kaphatnak minden rendes foglalkozásu hitelképes egyének tisztess ges kamatra, heti egy korona törlesztésre, kezesek nélkül is, szilkesz esetén vizsont-kezes is szerzünk. Általános Hitelszerző Vállalat, törvény-szerűleg bejegyzett cég. Dohány-utca 90. 291

Pénzkölcsönt
rövid lejáratra. Törlesztés-ses és jelzálogkölcsönt, I. és III. helyre is, valamint tisztviselő-ök fizetési előlegeketi ugy hely-ben, mint a vidéken, saját információnra aznap folyósítottok. Bank- és váltóbizományi láz, Farkas, VII., Wesselényi-utca 17. Válaszbélyeg/ Telefon. 660

Lakás
Két szoba, konyha,
azonnali átvételre kerestetik. Cim: Hernád-utca 35., 1/10.

Szépen
berendezett, az előszobából különbejárattal, kétálmakos, bur-torozott szoba, intelligens ur-nónél két urnak azonnal ki-adó, esetleg teljes állással. VII., Akáfa-utca 24. II. 13.

Üzlet
Biztos egzisztencia,
Hovesmegyei nagyközönségben, más vállalat miatt eladó egy 18 éve fennálló korcsma- és fűszerüzlet (trafik- és helyeg-eladási engedélyvel), a ház-zal együtt, a melyben a korcsma- és a fűszerüzlet-helyiségen kívül szép urila-kás van, több melleképület, pince, jégverem és szép nagy kert. Bővebb felvilágosítás o lap kiadóhivatalában.

Különféle
10.000 méter
finom minőségű vászon, siffon, kanyász-maratók 22 kraj-cárér, damaszt-abros-ök, szál-vetők, törökfűzők, női ingek, ágyc és asztal-garnitúrák nagyon olcson kaphatók Weisz Budap-est, Sin-utca 22. J. 7. Videkro-utánvét mellett szállítok. 314

Ingyen szabásmintát
próbara küld 20 fillér postabé-lyeg portóra, Stern, párisi szá-bászai iskola, Nefelejcs-utca 27/20. 9500

BUTOR
teljes lakberendezése-ket, készpénzért és banknál törlesztendő havi részletekre legelősebben szállítok.
BARTOK FARKAS
butornagykereskedő
BUDAPEST, VII., Király-utca 13. sz.
Gozdu-palota, II. és III. udv.
HITELOSZTÁLY
fizetési feltételei:
800 koronáig havi 10 kor.
500 " " " 15 kor.
600 " " " 20 kor.
1000 " " " 40 kor.
Előleg 5%. — Szabott árak, ugyanazok mint készpénzüzletésnél. — Szállítás vidékre is. Felvilágosítás díjmentesen. Album 1 korona.

Urak!
Fel a szemekkel!
A világon egyedülálló magánkeze-lés, a férfiero azonnali helyre-állítására a Cr. Lúckesch Floricithin-tabletták által. Jótállás 3-szoros. Minta és oktatási füzetek 4.40 fillér. Kapható minden gyógytárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 1000a

35 korona
egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabásban, finom gyapju-szövetekből.

FRIED ÁRMIN
szabómesternél Budapest, Váci-körút 39/H. Videkre minták bérmentve. Három öltöny rendelésnél éves vasuti jeggyel ellátott szabás zom költségemen odautazik.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálta, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot.
Melussa-Ovale.
Mi ta oktatással együtt K. 2.40. Kapható minden gyógytárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10010

18 forinttól
mérték után készítjük a legelő-gánsabb férföltönnyt, teli kabátot, felöltőt francia-angol- és hazai szövetekből.

28 forinttól szalon, Ferenc-kettőtöltöny, a legelőgánsabb krap- vagy himalajaszövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Nagy öltöny készpénz rendelkezésel. Szabásunkat nagy mintagyűjté-ményekkel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Nagydófa-utca 3.

Beraktározási
előlegező- és butorszállítás vállalat.

Elfogadjunk beraktározásra bu-orokot, varrogépet és mindeneml-árakat. Adunk azokra kölcsönt 7% évi kamatra ugy helyben, mint vidékre.

HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. Rákóczi-(Kerepesi)-út sárok. Tele-fonszám 79-85.

„THE ROYAL”
beszélőgép
a legújabb model-ókat szigorúan az eredeti gyári árakon
45% ár-leszállítással
szállítunk havi 8-10 kor. rész-letfizetésre is, vidékre is bérhová.

Láng Jakab és Fia
grammofon nagykereskedők
Budapest, VII., József-körút 41.
Fióküzletünk: VIII., Baross-tér 4. sz. és Budán, Zsigmond-u. 9. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

30 korona
finom szövötből divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivételben „Hazai Versenyszabóság” Budapest, VII., Thköly- (Csömöri)-ut 3. szám I. em. — Vidékre min-ták bérmentve.

A gyomorbeteg kiöl
a „TAKÁTS”-féle szabj. állítható gyomorvédő-öv, HATÁSA RÖGTÖNI.
Minden étel-és-vegyszós-élmény és has-betegség ellen. Nem-üllesza el-tenki meg-hozatni mert általni fogja általalmán-nyal. Ára 600 v. női I. számú 4. kor. II. sz. talkővel to-mékedre 5-korona. Aki o lapra hivatkozva a pénzét előre beküldi, portó-mentesen megküldi v. utávétellel a feltálat. Cím:

TAKÁTS DANIEL
NAGYVÁRAD, Sorompó-u. E CIM MEGRENDE.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbeteg-soknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt telje-sen rendbe hozza.
Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben